
RETTEEN TIL AT BLIVE GLEMT

Retten til at blive glemt fra søgemaskiner på internettet med fokus på rettighedens anvendelsesområde og medlemsstaternes fortolkning heraf

KANDIDATSPECIALE JURA, EFTERÅRET 2020

SOFIE STÆHR, STUDIE NR. 20154605

Vejleder: Kasper Bjerre Hendrup Andersen

Kapitel 1	4
1. Indledning og metodeovervejelser	4
1.1 Præsentation	4
1.1.1 Problemformulering	6
1.1.2 Afgrænsning	7
1.2 Metodeovervejelser	8
1.2.1 Metode	8
1.2.2 Anvendte kilder	9
1.2.2.1 Loven	10
1.2.2.2 Lovforarbejder	10
1.2.2.3 Retspraksis	11
1.2.2.4 Litteratur	12
1.2.2.5 Vejledninger	12
Kapitel 2	14
2. Databeskyttelsesretten	14
2.1 Databeskyttelsesretten i en retshistorisk belysning	14
2.2 Forordningen	18
2.2.1 Forordningens anvendelsesområde	19
2.2.1.1 Det materielle anvendelsesområde	20
2.2.1.2 Det territoriale anvendelsesområde	26
2.2.2 Behandlingshjemmel og grundlæggende behandlingsprincipper	30
2.2.3 Harmonisering	31
Kapitel 3	35
3. Søgmaskiner	35
3.1 Definition af søgemaskiner	35
Kapitel 4	37
4. En analyse af retten til at blive glemt fra søgemaskiners resultatliste på baggrund af Domstolens afgørelser	37
4.1 C-131/12, Google Spain-sagen	37
4.1.1 Indledende bemærkninger	37
4.1.2 Sagens faktiske omstændigheder	37
4.1.3 Det materielle anvendelsesområde	39
4.1.4 Det territoriale anvendelsesområde	41
4.1.5 Retten til at blive glemt fra søgemaskiners resultatliste i Google Spain-sagen	43
4.1.6 Generaladvokatens forslag til en afgørelse	45
4.1.7 Opsummerede	48
4.1.8 Diskussion – retten til at blive glemt fra søgemaskiners resultatliste i lyset af Google Spain-sagen	50
4.2 C-136/17, Google2-sagen	53
4.2.1 Indledende bemærkninger	53
4.2.2 Sagens faktiske omstændigheder	54
4.2.3 Søgmaskiners behandling af særlige kategorier af personoplysninger	55
4.2.4 Kan søgemaskiner afslå en anmodning om de-indeksering af følsomme personoplysninger	57
4.2.5 Oplysninger om straffedomme	59

4.2.6	Søgemaskiners forpligtelse til at fremstå rigtige og ajourførte	59
4.2.7	Opsummerende	60
4.3	Delkonklusion	62
Kapitel 5		66
5.	Medlemsstaternes fortolkning af retten til at blive glemt fra søgemaskiner.....	66
5.1	Indledende bemærkninger	66
5.1.1	Fortolkningen af Domstolens formodningsregel	70
5.1.2	Fagpersoner	73
5.2	Delkonklusion	75
Kapitel 7		78
6.	Konklusion	78
Abstract		82
Litteraturliste		84
	Artikler	84
	Bøger	84
	Lovforarbejder	85
	Links	86
	Loven	87
	Meddelelser og aftaler	88
	Retspraksis	89
	Vejledninger	90

Kapitel 1

1. Indledning og metodeovervejelser

1.1 Præsentation

Med Databeskyttelsesforordningens¹ ikrafttrædelse (herefter: GDPR el. forordningen) blev en ”ret til at blive glemt” særskilt hjemlet i forordningens art. 17.

Allerede forud for vedtagelsen af GDPR blev det imidlertid slået fast, at der ligeledes bestod en ret til at blive glemt efter Databeskyttelsesdirektivets² regler (herefter: direktivet), for så vidt angår sletning af links fra søgemaskiners resultatliste. Den Europæiske Unions Domstol (herefter: Domstolen) slog med sin afgørelse tilbage i maj 2014 i Google Spain-sagen³ fast, at der efter direktivets art. 12, litra b og art. 14, stk. 1, litra a, bestod en ret til sletning fra søgemaskiners resultatliste. Domstolen traf afgørelse om, at udbydere af søgemaskiner under visse betingelser kan forpligtes til at fjerne visse søgeresultater fra en søgemaskines resultatliste, når en søgeforespørgsel foretages på baggrund af en fysisk persons navn.⁴

Den rivende udvikling som internettet har gennemgået de seneste årtier har medført, at internettet er gået hen og blevet et effektivt middel til ”mange til mange kommunikation”⁵, og udviklingen har uomtvisteligt medført en række udfordringer i relation til beskyttelse af individets personoplysninger. Særligt søgemaskiner som eksempelvis Google der stilles til rådighed på internettet muliggør i dag, at internettet anvendes som en form for informationsdatabase, der gør det muligt at danne en detaljeret profil af en fysisk person på baggrund af en simpel søgning⁶. Det er således ikke længere en nødvendighed at kende til webadressen på forhånd for at fremsøge information om en fysisk person, ligesom enhver har adgang til at anvende den omtalte søgefunktion⁷.

---

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger

² Europa-Parlamentet og rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger

³ C-131/12, Google Spain-sagen

⁴ Mere herom nedenfor kapitel 4, afsnit 4.1

⁵ Jan Trzaskowski *m.fl.*: Internetretten (2017), s. 20

⁶ Borberg 2016, s. 2

⁷ Ibid.

Omvendt kan sletning af korrekte oplysninger fra internettet ses som en form for censur af internettet, der udgør et indgreb i informationsfriheden, eftersom søgemaskiner på internettet, i dag spiller en særlig væsentlig rolle i relation til internetbrugens adgang til at skaffe sig adgang oplysninger og information.

Problemstillingens aktualitet tydeliggøres af det faktum, at Google siden Domstolens afgørelse i Google Spain-sagen fra 2014 har modtaget 972.359 anmodninger fra europæiske borgere om at fjerne links til 3.810.192 webadresser. Heraf har ca. 46,6 procent af anmodningerne ført til, at Google efter gennemgang har fjernet det omhandlede link.⁸

Retten til at blive glemt kan ses som et modsvar til et internet, der aldrig glemmer. Men omvendt er rettigheden ikke absolut⁹. Konkret besluttede Domstolen i Google Spain-sagen at afgørende for, hvorvidt en søgemaskineudbyder er forpligtiget til at foretage de-indeksering fra søgemaskinens resultatliste er, at der skal foretages en afvejning af på den ene side den registreredes¹⁰ interesse i beskyttelse af dennes personoplysninger, mod på den anden siden internetbrugers interesse i at opnå adgang til oplysningerne¹¹. Afvejningen mellem to grundlæggende rettigheder er svær og der består på baggrund af Domstolens afgørelser en række ubesvarede spørgsmål¹². Det er kommet til udtryk ved, at der har været forelagt flere sager for Domstolen vedrørende retten til at blive glemt fra søgemaskiner¹³, og der er at finde et ikke ubetydeligt antal sager der er indbragt for medlemsstaternes nationale tilsynsmyndigheder og domstole¹⁴. Dette har bl.a. ført til, at udtrykket "Not just one, many 'rights to be forgotten'", er set anvendt om retten til at blive glemt¹⁵.

---

⁸ Google gennemsigtighedsrapport kan tilgås: https://transparencyreport.google.com/eu-privacy/overview?delisted_urls=start:1401235200000;end:1601423999999;country:&lu=delisted_urls, sidst tilgået 24.20.20

⁹ jf. GDPR's præambelbetragtning nr. 4

¹⁰ En fysisk person, der beskyttes af databeskyttelsesforordningens bestemmelser

¹¹ mere herom nedenfor, kapitel 4, afsnit 4.1

¹² mere herom nedenfor, kapitel 4, afsnit 4.1.8

¹³ Blandt andet C-136/17, om følsomme oplysninger og C-507/17, om det territoriale anvendelsesområde og senest C-460/20.

¹⁴ Mere herom nedenfor, kapitel 5

¹⁵ Calster 2018

På baggrund af Google Spain-sagen udarbejde den daværende Artikel 29-gruppe en række retningslinjer til brug for opfyldelse af Domstolens dom i Google Spain-sagen¹⁶. I denne vejledning fremsatte Artikel 29-gruppen bl.a. en uddybende liste med kriterier, der kan indgå i afvejningen af, hvorvidt en udbyder af en søgemaskine er forpligtiget til at slette personoplysninger fra en søgemaskines resultatliste¹⁷. Artikel 29-gruppen anførte her, at den omtalte liste ikke var udtømmende, og at denne liste over kriterier over tid skulle tilpasses i overensstemmelse med erfaringer fra de respektive nationale tilsynsmyndigheder¹⁸.

Spørgsmålet er dog, hvordan håndhævelsen af retten til at blive glemt fra søgemaskiners resultatliste er gået siden hen. Forordningen foreskriver, at der skal være en ensartet og harmoniseret tilgang til databeskyttelsesretten i EU¹⁹. At lade det være helt op til medlemsstaterne selv igennem praksis, at regulere området vil dermed være u hensigtsmæssigt, eftersom det er usandsynligt, at medlemsstaterne i så fald vil fortolke rettigheden ensartet. Man kan dog stille spørgsmålstejn ved, om den omtalte retning opstillet af Domstolen, som yderligere er præciseret af Artikel 29-gruppens vejledning, har været tilstrækkelig klar, og om det på baggrund af disse er lykket for de nationale tilsynsmyndigheder og domstole i medlemsstaterne at sikre en ensartet og harmoniseret fortolkning af retten til at blive glemt, således at der er harmoni i EU for så vidt angår retten til de-indeksering fra søgemaskiners resultatliste.

1.1.1 Problemformulering

På baggrund af ovenstående har afhandlingen til formål at;

Fastlægge det materielle anvendelsesområde for retten til at blive glemt for så vidt angår søgemaskiners behandling af personoplysninger i lyset af Google Spain og Google2 dommene. I forlængelse heraf vil afhandlingen med forordningens sigte på harmonisering for øje diskutere og belyse, hvorvidt rettighedens anvendelse fortolkes ensartet i udvalgte medlemsstater i EU, ligesom det vil belyses, om denne fortolkning er i harmoni med Domstolens ledende domsresultater på området.

---

¹⁶ Artikel 29-gruppens retningslinjer for opfyldelse af Domstolens dom i sagen C-131/12, vedtaget den 26. november 2014

¹⁷ Ibid., s. 13-20

¹⁸ Ibid., s. 5

¹⁹ Mere herom nedenfor, kapitel 2, afsnit 2.2.3

1.1.2 Afgrænsning

Afhandlingens primære fokus ligger på at fastlægge det materielle anvendelsesområde af retten til at blive glemt fra søgemaskiners resultatliste på internettet. Afhandlingen afgrænser sig således til primært retten til at blive glemt fra det miljø der findes på internettet. Når man taler om retten til at blive glemt fra onlinemiljøet, er det vigtigt at holde sig for øje, at når der i nærværende afhandling tales om retten til at blive glemt forstås der sletning af links fra søgemaskiners resultatliste på internettet, såkaldt de-indeksering. Det er således ikke forudsætning, at selve personoplysningen på baggrund af en anmodning om sletning skal fjernes fra den egentlige webadresse som oplysningen ligger på, og webadressen kan dermed om muligt dukke op på andre søgninger end en søgning foretaget på baggrund af en persons navn²⁰. Dog vil det at linket de-indekseres fra søgemaskinens resultatliste på baggrund af en søgning på en persons navn, formentlig vanskeliggøre offentlighedens mulighed for, at fremskaffes sig adgang til personoplysninger.

Fokus i opgaven ligger derudover på de EU-retlige udfordringer der er forbundet med rettigheden, henset til GDPR's sigte på harmonisering af databeskyttelsesretten i EU. På den baggrund, og af pladmæssige hensyn, vil der ikke blive redegjort nærmere for GDPR's art. 17 og de grundlæggende rettigheder der er på spil, herunder det Europæiske Charter om Grundlæggende Rettigheder²¹ art. 7, 8 og 11 (herefter: charteret), og læseren forudsættes dermed at have kendskab til disse.

Ved gennemgangen af relevant praksis i medlemsstaterne vil fokus ligeledes udelukkende ligge på de afgørelser, der omhandler retten til at blive glemt fra søgemaskiners resultatliste, og der vil tages udgangspunkt i nogle udvalgte typetilfælde, hvor det vil blive undersøgt, om tilgangen er ensartet. Henset til afhandlingens omfang anerkendes det, at en tilfredsstillende gennemgang af medlemsstaternes praksis er for omfattende, hvorfor udelukkende en mindre mængde af praksis vil blive gennemgået. Afhandlingens konklusion vil dermed udelukkende være til støtte for et synspunkt.

---

²⁰ Artikel 29-gruppens retningslinjer for opfyldelse af Domstolens dom i sagen C-131/12, s. 2, punkt. 4

²¹ Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende rettigheder, 2012/C 326/02

Eftersom afhandlingens fokus ligger på den EU-retlige regulering af retten til at blive glemt, vil national ret, herunder den danske Databeskyttelseslov²² (herefter: databeskyttelsesloven), der på flere områder udfylder forordningens regler, ikke danne grundlag for dybdegående behandling i nærværende afhandling, og vil kun inddrages i et meget begrænset omfang.

Ligeledes afgrænses nærværende afhandling i forhold til det territoriale anvendelsesområde, idet afhandlingen ikke vil gå dybere ind i, særligt de diskussioner der er vedrørende GDPR's eksterritorialt anvendelsesområde, og det territoriale anvendelsesområde vil udelukkende blive berørt overfladisk.

1.2. Metodeovervejelser

1.2.1 Metode

Til besvarelse af afhandlingens problemformuleringen anvendes den retsdogmatiske metode. Den retsdogmatiske metode går ud på, at analysere og beskrive gældende ret og målet ved den retsdogmatisk metode kan kort forklares som, ved igennem en systematisk, metodisk og transparent fremgangsmåde at finde ny viden om gældende ret.²³

Ved løsning af nærværende afhandling tages der dermed ikke udgangspunkt i den juridiske metode, der beskriver den metode der anvendes af praktikere når denne løser juridiske problemstillinger. Den juridiske metode kan forsimplet forklares som sammenlægningen af et faktum og jus, der ved subsumtion fører til et konkret svar på en juridisk problemstilling.²⁴

Opsummerende er formålet med denne afhandling således ud fra den retsdogmatisk metode at fastlægge det materielle anvendelsesområde af retten til at blive slettet fra søgemaskiner på internettet ved, at foretage en analyse af to af Domstolens ledende afgørelser på retsområdet. Der vil gennem en analyse af disse domme søges fastlagt, om der er en ret til at blive glemt fra søgemaskiners resultatliste, og i bekræftende fald, hvornår. Ligesom formålet særligt er, at forsøge

---

²² Lov 2018-05-23 nr. 502 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne

²³ Carsten Munk Hansen: Retsvidenskabsteori (2018), s. 204

²⁴ Carsten Munk Hansen: Retsvidenskabsteori (2018), s. 194

at finde ny viden om området, herunder ved på baggrund af praksis fra medlemsstaternes nationale tilsynsmyndigheder og domstole at undersøge, om der er en ensartet fortolkning af retten til at blive slettet fra søgemaskiners resultatlister, hvilket slutteligt vil blive sammenholdt med, hvorvidt medlemsstaternes fortolkning er i overensstemmelse med Domstolens retning som fastlagt i lyset af Google Spain og Google2 dommene.

Afhandlingen vil ligeledes inddrage en retshistorisk tilgang, idet databeskyttelsesretten kort vil blive gennemgået i en retshistorisk belysning, med henblik på at kaste lys over, hvorledes retsområdet har udviklet sig i takt med de samfundsmæssige behov på retsområdet²⁵. Dette på trods af, at den retsdogmatisk metode som hovedregel udelukkende beskæftiger sig med gældende ret. Dernæst anvendes der i afhandlingen en komparativ tilgang, idet der vil blive undersøgt, hvorledes en række udvalgte medlemsstater fortolker retten til at blive glemt, idet der søges at fastlægge, hvorvidt der foreligger en ensartet og harmoniseret tilgang på området, som forordningen netop foreskriver²⁶.

1.2.2 Anvendte kilder

Med henblik på at beskrive retstilstanden på området og for at kunne besvare afhandlingens problemformulering er der anvendt en række retskilder. Retskilder kan forsimpelt beskrives som de kilder der anvendes til at udlede gældende retsregler og retlige principper på et givet retsområde²⁷. I afhandlingen anvendes der en række kilder der indbyrdes tillægges forskellig vægt og værdi. Herunder bl.a. loven, herunder EU-lovgivning, praksis for Domstolen, praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (herefter: Menneskerettighedsdomstolen), praksis fra medlemsstaternes nationale tilsynsmyndigheder og domstole, lovforarbejder, vejledninger og litteratur. Det er væsentligt at have for øje, hvorfor og hvordan disse kilder kan tillægges værdi, hvorfor der i det følgende vil blive foretaget en nærmere gennemgang af de afhandlingens anvendte kilder og deres respektive retskildemæssige værdi.

---

²⁵ Carsten Munk Hansen: Retsvidenskabsteori (2018), s. 68

²⁶ Ibid., s. 72

²⁷ Erik Werlauf m.fl.: Den juridiske metode (2016), s. 107

1.2.2.1 Loven

Loven er en væsentlig retskilde. Afhandlingen fokuserer primært på den EU-retlige regulering af retten til at blive glemmt, der er at anse som værende en del af gældende dansk ret²⁸. EU-retten hviler på et traktatgrundlag, på baggrund af hvilket, der kan udstedes en række forskellige retsakter med virkning i medlemsstaterne²⁹. I nærværende speciale vil særligt Databeskyttelsesforordning³⁰ blive inddraget. GDPR er en forordning og har dermed direkte virkning i EU-medlemsstaterne og skal derfor ikke implementeres før den har virkning for borgeren i EU, jf. Traktat om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) art. 288, stk. 2.

1.2.2.2 Lovforarbejder

Efter dansk ret kan lovforarbejder tjene som et bidrag til fortolkning af loven³¹. Det er tidligere antaget, at forarbejder til EU-retsakter slet ikke kunne tillægges nogen værdi ved fortolkningen af EU-retsakter³². Denne antagelse har dog ifølge Niels Fenger ændret sig, eftersom en række nyere afgørelser afsagt af Domstolen i stigende grad ses, at forarbejderne til EU-retsakter anvendes til brug for fortolkningen af EU-regler³³. Dog er der stadig forskelle mellem dansk ret og EU-rettens anvendelse af forarbejder, i og med, at der i praksis ses tilfælde, hvor danske domstole afgør tvist direkte på baggrund af forarbejderne, mens Domstolen oftest i den relation udelukkende anvender forarbejderne til brug for støtte for en argumentation, som denne allerede er nået frem til³⁴.

På den baggrund vil justitsministeriets betænkning der blev udformet ved udarbejdelsen af Databeskyttelsesloven, der redegør for retstilstanden med Persondataloven³⁵ og de ændringer som GDPR medfører blive benyttet, eftersom den kan bruges til at bidrage til fortolkning af forordningen.³⁶

---

²⁸ Carsten Munk Hansen: Retsvidenskabsteori (2018), s. 276

²⁹ Ibid., s. 276-277

³⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger

³¹ Carsten Munk Hansen: Retsvidenskabsteori (2018), s. 259

³² Karsten Ensing Sørensen m.fl.: EU-retten (2019), s. 117

³³ Fenger U2014B.293

³⁴ Ibid.

³⁵ Lov 2000-05-31 nr. 429 om behandling af personoplysninger

³⁶ Justitsministeriets betænkning nr. 1565, s. 12

Præambelbetragtningerne³⁷ til GDPR er ligeledes inddraget, idet Domstolen tillægger præambelbetragtningerne betydning når EU-retten skal fortolkes.³⁸

Under hensyn til ovenstående vil det lovforberedende arbejde i EU, herunder bl.a. forslaget til GDPR³⁹, udelukkende inddrages i yderst begrænset omfang idet, idet der dog henvises til denne med henblik til at bidrage til forståelse af de bagvedlæggende hensyn for reformeringen af databeskyttelsesretten.

1.2.2.3 Retspraksis

I afhandlingen er af retspraksis inddraget afgørelser fra Domstolen, fra Menneskerettighedsdomstolen og fra medlemsstaternes nationale tilsynsmyndigheder og domstole.

Domstolens afgørelser er vigtige og har betydelig præjudikatsværdi, idet de er med til at udfylde og fortolke EU-lovgivning. De er således et vigtigt element, når retstilstanden på et givent område, der er reguleret EU-retligt, skal fastlægges.⁴⁰

I relation til Domstolens afgørelser kan det nævnes, at også Generaladvokatens⁴¹ forslag til afgørelser vil blive inddraget i det omfang de er relevante, særligt hvor der er en afvigelse mellem Generaladvokatens forslag og Domstolens afgørelse. Domsstolen anvender ikke begrebet "dissens", men derimod kan der være tilfælde, hvor Domstolen er nået til et andet resultat end Generaladvokaten i sit forslag til en afgørelse. Generaladvokatens afgørelser vil i sådanne situationer kunne anvendes til at belyse argumentationer som Domstolen ikke har fremhævet i sin afgørelse.⁴²

---

³⁷ Udgør de begrundelser og hensyn der ligger bag EU-retsakter og de enkelte bestemmelser, jf. TEUF art. 296

³⁸ Fenger U2014B.293, s. 1

³⁹ KOM (2012) 11 endeligt. Kommissionens forslag til GDPR

⁴⁰ *Karsten Ensing Sørensen m.fl.*: EU-retten (2019), s. 115

⁴¹ Otte generaladvokater bistår Domstolen og har til opgave uafhængigt og upartisk at fremsætte forslag til Domstolens afgørelser. Det er væsentligt at have for øje, at EU-domstolen dog ikke er bundet af det fremsatte forslag, jf. TEUF art. 252.

⁴² *Karsten Naundrup Olesen m.fl.*: Domsanalyse (2016), s. 134

Ligeledes henvises der enkelte steder til folkeretligt bindende afgørelser afsagt af Menneskerettighedsdomstolen.⁴³

Ligesom afgørelser fra nationale tilsynsmyndigheders og domstoles afgørelser inddrages. Traditionelt set, binder nationale afgørelser afsagt af andre medlemsstater i EU ikke danske domstole, og en dansk domstol er dermed heller ikke forpligtet til at følge en afgørelse afsagt af en domstol i et andet land⁴⁴. Disse inddrages og benyttes dog til at undersøge, hvorvidt en harmoniseret fortolkning af retten til at blive glemt foreligger⁴⁵.

Ved brug af medlemsstaternes nationale afgørelser fra tilsynsmyndighederne og domstolene er afgørelserne som hovedregel udelukkende tilgængelige på de respektive medlemsstaters sprog. I den forbindelse er der bl.a. anvendt artikler der omtaler afgørelserne og maskinoversættelser fra siderne GDPRhub⁴⁶ og GDPRenforcementtracker⁴⁷ til forståelsen. I mangel af bedre oversættelsesmuligheder må der på den baggrund tages højde for, de sproglige udfordringer og usikkerheder, der kan forekomme i nærværende afhandling.

1.2.2.4 Litteratur

Litteraturen vil ligeledes blive inddraget. Litteraturen udgør ikke en egentlig retskilde. Dog er litteratur inddraget i nærværende speciale, idet denne kan tjene som støtte for fortolkningen af et givent retsområde og til støtte for væsentlige argumentationer.⁴⁸

1.2.2.5 Vejledninger

Til besvarelse af afhandling anvendes ligeledes en række vejledning, herunder vejledninger udarbejdet af Artikel 29-gruppen og Databeskyttelsesrådet⁴⁹. Artikel 29-gruppen lever i det

---

⁴³ *Jens Elo Rytter: Individets grundlæggende rettigheder* (2019), s. 25

⁴⁴ *Carsten Munk Hansen: Retsvidenskabsteori* (2018), s. 327

⁴⁵ Mere herom nedenfor kapitel 2, afsnit 2.2.3

⁴⁶ Åben platform, hvor det er muligt at finde og dele GDPR indsigt på tværs af EU. Kan tilgås:

https://gdprhub.eu/index.php?title=Welcome_to_GDPRhub, sidst tilgået den 29.11.20.

⁴⁷ Platform, hvor det er muligt at finde et overblik over offentliggjorte afgørelser, hvor der er tildelt bøder og straf for overtrædelse af GDPR af de nationale tilsynsmyndigheder i EU. Kan tilgås:

<https://www.enforcementtracker.com>, sidst tilgået den 29.11.20.

⁴⁸ *Carsten Munk Hansen: Retsvidenskabsteori* (2018), s. 372

⁴⁹ Databeskyttelsesrådet er uafhængigt og består af chefen for en tilsynsmyndighed i hver medlemsstat og den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse, ligesom Kommissionen kan deltage i dennes aktiviteter som observatør, jf. art. 69, stk. 1, art. 68, stk. 3 og 5

væsentligste videre ved forordningen, ved hvad der nu hedder Databeskyttelsesrådet og vejledning udarbejdet af de to, har således betydning for fortolkning af de databeskyttelsesretlige regler. Disse er bl.a. sat i verden med henblik på at, bidrage til at sikre en ensartet forståelse og håndhævelse af forordningen i EU⁵⁰. Vejledningerne er ikke direkte bindende for medlemsstaterne men anses for værende "soft law"⁵¹. Peter Blume har dog fremhævet Databeskyttelsesrådets vejledninger og afgørelser som en "*væsentlig retskilde i persondataretten*"⁵².

De nationale databeskyttelsesmyndigheder⁵³ har ligeledes til formål at sikre, at GDPR overholdes og bidrager med harmonisering⁵⁴, og har så væsentligt betydning, at det end er foreskrevet i charterets art. 8. Vejledninger udarbejdet af det danske datatilsyn, vil således ligeledes blive inddraget, idet disse tillige kan anvendes som bidrag til forståelsen af forordningens regler.⁵⁵

---

⁵⁰ jf. GDPR art. 70 om Databeskyttelsesrådets opgaver

⁵¹ *Peter Blume: Den nye persondataret (2018)*, s. 23 og *Peter Blume: Den nye persondatarets aktører (2018)*, s. 103

⁵² *Peter Blume: Den nye persondatarets aktører (2018)*, s. 110

⁵³ Én eller flere uafhængige tilsynsyndigheder i hver medlemsstat der er ansvarlig for at føre tilsyn med, anvendelsen af forordningen i medlemsstaten, jf. GDPR art. 51 og 52

⁵⁴ Datatilsynets opgaver fremgår af GDPR art. 56 og 57 der omhandler henholdsvis Datatilsynets kompetence og opgaver

⁵⁵ *Peter Blume: Den nye persondataret (2018)*, s. 16

Kapitel 2

2. Databeskyttelsesretten

2.1 Databeskyttelsesretten i en retshistorisk belysning

De første spæde skridt mod beskyttelse af personoplysninger blev for første gang taget i Danmark, da man i 1970'erne vedtog en registerloven, for henholdsvis offentlige og private myndigheder⁵⁶. Herefter er databeskyttelsesretten reguleret EU-retligt, da man i Danmark i 2000 vedtog Persondataloven⁵⁷, der implementerede det daværende persondatadirektiv.

De seneste år har databeskyttelsesretten været genstand for stor bevågenhed, eftersom retsområdet i 2018 gennemgik en reformering med ikrafttrædelsen af databeskyttelsesforordningen, der afløste det forhenværende persondatadirektiv.

Den 25. januar 2012 fremlagde Europa Kommissionen (herefter: Kommissionen) et forslag til GDPR⁵⁸, der skulle erstatte direktivet, der siden 24. oktober 1998 har reguleret databeskyttelsesretten i EU. Kommissionens forslag blev fulgt op af, at Europa-Parlamentet (herefter: Parlamentet) den 14. marts 2014 fremsatte sit forslag til ændringer af Kommissionens forslag⁵⁹, hvorefter Rådet den 11. juni 2015 fremkom med sine kommentarer til forslaget. Det omfattende arbejde resulterede i sidste ende i, at GDPR den 14. april 2016 blev vedtaget af Parlamentet og udstedt den 27. april 2016, hvorefter GDPR trådte endeligt i kraft i medlemsstaterne den 25. maj 2018, jf. GDPR art. 99, stk. 1.⁶⁰

Kommissionens forslag indeholdte også et forslag til et direktiv, det såkaldte Retshåndhævelsesdirektiv⁶¹, der omhandler beskyttelse af personoplysninger på

---

⁵⁶ Lov 1978-006-08 nr. 293 og nr. 294 om private registre mv. og om offentlig myndigheders registre.

⁵⁷ Lov 2000-05-31 nr. 429 om behandling af personoplysninger

⁵⁸ KOM(2012) 11 endelig. Kommissionens forslag til GDPR

⁵⁹ (COM(2012)0011 — C7-0025/2012 — 2012/0011(COD)) Parlamentets beslutning om forslag til GDPR

⁶⁰ *Peter Blume: Den nye persondataret (2018)*, s. 13-14

⁶¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/680 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af Rådets rammeafgørelse 2008/977/RIA

retshåndhævelsesområdet, der dog ikke være genstand for nærmere behandling i nærværende afhandlingen.

En række af hensyn lå bag behovet for reformeringen af de databeskyttelsesretlige regler. Særligt kan fremhæves – af relevans for nærværende afhandlings problemformulering – et behov for en opdatering af retsområdet i takt med den informationsteknologiske udvikling og et behov for harmonisering af reglerne i EU.⁶²

Direktivet blev udformet i et tidsrum fra 1990 til 1995, hvorved der taget den digitale tidsalder i betragtning ved udformningen af direktivet, ikke var taget hensyn til den betydning som internettet har i dag.⁶³

Et af hensynene ved reformering af databeskyttelsesretten var således, at der skulle tages højde for den plads, som internettet har indtaget som kommunikationsforum siden direktivets udformning. I 1995 kendte man ikke til søgemaskiner som f.eks. Google, og reglerne tog derfor ikke højde for den betydning sådanne aktører har for retsområdet, og databeskyttelsesretten blev grundet denne udvikling på en række områder anset for værende utilstrækkelig⁶⁴. Den hastige teknologiske udvikling blev allerede anført som drivkraft for revurderingen af databeskyttelsesreglerne, da Kommissionen tilbage i 2009 fremlage en meddelelse⁶⁵, der svarer til en offentlig høring om behovet for nye databeskyttelsesregler⁶⁶.

På den baggrund er GDPR i dag i høj grad udformet teknologineutralt, hvilket gør GDPR mere fleksibelt og i større grad muliggøre, at fortolke GDPR i lyset af fremtidens teknologi.⁶⁷

Harmonisering som hensyn bag reformeringen af de databeskyttelsesretlige regler vil blive gennemgået nærmere nedenfor⁶⁸.

---

⁶² Peter Blume: Den nye persondataret (2018), s. 14

⁶³ Ibid., s. 16

⁶⁴ Ibid., s. 16

⁶⁵ KOM (2010) 609 endeligt., s. 1

⁶⁶ Dette fremgår ligeledes direkte af præambelbetragtningerne til GDPR, jf. GDPR's præambelbetragtning nr. 6

⁶⁷ Peter Blume: Den nye persondataret (2018), s. 252 og GDPR's præambelbetragtning nr. 15

⁶⁸ jf. afsnit 2.2.3

Derudover kan af hensyn bag reformeringen af databeskyttelsesretten som har væsentlig betydning nævnes, at GDPR skulle være med til at styrke beskyttelsen af personoplysninger i EU, og dermed tydeliggøre, at databeskyttelse i dag udgør en grundlæggende rettighed i EU⁶⁹. Beskyttelse af personoplysninger har således fået en anden status i EU, end databeskyttelse havde i 1995, da direktivet blev udformet⁷⁰.

Dette følger bl.a. af charteret⁷¹, der med art. 8 gav beskyttelse af personoplysninger sin egen bestemmelse, eftersom beskyttelse af personoplysninger med charteret nu ikke blot er en del af den Europæiske Menneskerettigheds Konventions⁷² (herefter: EMRK) art. 8, hvor beskyttelse af personoplysninger udelukkende er udledt som en af flere elementer i retten til privatlivets fred. Ligeledes er databeskyttelse i dag stærkere fremhævet i EU-traktatgrundlaget, i og med at forordningen har hjemmel i TEUF art. 16, stk. 2 om beskyttelse af personoplysninger, der blev indført med Lissabontraktaten^{73 74}.

Databeskyttelsesretten er således de seneste år for alvor kommet på dagsordenen og har haft stor gennemslagskræft, hvilket bl.a. skyldes, at der med ikrafttrædelsen af GDPR er et markant øget bødeniveau⁷⁵. Efter direktivet kunne der maksimalt udstedes bøder på hvad der svarede til 25.000 kr.⁷⁶. Bødeniveauet er dog væsentligt højere med forordningen, jf. GDPR art. 83, stk. 4 og 5. De enkelte datatilsyn har i medfør af forordningen mulighed for at udstede administrative bøder, jf. GDPR art. 83, stk. 1. Administrative bøder er den primære sanktion med forordningen og der er mulighed for at disse kan indbringes for domstolene, jf. grundlovens § 63.⁷⁷

---

⁶⁹ KOM (2018) 43 endelig, s. 1 og GDPR's præambelbetragtning nr. 1

⁷⁰ *Peter Blume: Den nye persondataret (2018)*, s. 17

⁷¹ Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende rettigheder, 2012/C 326/02

⁷² Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

⁷³ 2007/ C 306/01. Lissabontraktaten om ændring af traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, underskrevet i Lissabon den 13. december 2007

⁷⁴ *Peter Blume: Den nye persondataret (2018)*, s. 17

⁷⁵ *Ibid.*, s. 210

⁷⁶ *Blume 2016*, s. 4

⁷⁷ I Danmark er det ikke muligt at udstede administrative bøder, hvorfor det danske datatilsyn må indstille til en bøde hos politiet/anklagemyndigheden der herefter fører sagen som en straffesag. Bøden skal dog leve op til kravene i forordningen, hvorfor den skal være effektiv og have afskrækkende virkning, jf. GDPR art. 83, stk. 9 og GDPR's præambelbetragtning nr. 151

I forhold til den fælles EU-lovgivning kan overordnet siges at reformeringen af persondataretten er sket på baggrund af et ønske om, at sikre, at man som fysisk person roligt kan overlade sin personoplysninger, og på baggrund af et ønske om, at sikre det indre marked i EU, ved at gøre det lettere at udveksle oplysninger mellem EU-lande. Dette har man forsøgt at imødekomme ved at skabe større sammenhæng EU og en mere effektiv håndhævelse.⁷⁸

Direktivets betydning for fortolkningen af forordningen

Med ikrafttrædelsen af forordningen er det i relation til fortolkning heraf relevant at overveje, hvorvidt retspraksis på baggrund af direktivet kan tillægges betydning når forordningens bestemmelser skal fortolkes. Der er ingen hjælp af hente i præambelbetragtningerne til GDPR, idet disse er taves omkring, hvorvidt praksis i lyset af datadirektivet kan tillægges betydning ved fortolkningen af GDPR.⁷⁹

Mange af forordningens bestemmelser er relativt åbne, og flere områder indenfor databeskyttelsesretten vil derfor kræve en præcisering ved hjælp af retspraksis.

Hvorvidt praksis afsagt i lyset af direktivet kan anvendes til fortolkning af GDPR, vil formentlig afhænge af, hvilken artikel i forordningen man fortolker. Såfremt der er tale om en artikel, der i det store og hele er en videreførelse af en bestemmelse indeholdt i direktivet, vil også praksis udformet i lyset af direktivet i relation til dennes bestemmelse kunne anvendes når den ny bestemmelse i GDPR fortolkes.⁸⁰

Når der i nærværende afhandling henvises til praksis der er udformet i lyset af direktivet, vil det dermed være under hensyn til, at der er foretaget en vurdering af, at der er tale om en bestemmelse, der i det væsentligste viderefører retstilstanden, som den var før GDPR, og at disse dermed fortsat er at anse som en retskilde, der kan støttes ret på.⁸¹

---

⁷⁸ Kommissionens forslag til GDPR, s. 2 og Justitsministeriets betænkning nr. 1565, s. 7

⁷⁹ GDPR's præambelbetragtninger og *Peter Blume: Den nye persondatarets aktører* (2018), s. 130-131

⁸⁰ *Henrik Udsen: It-ret* (2018), s. 335

⁸¹ *Peter Blume: Den nye persondataret* (2018), s. 254

I relation til GDPR's art. 17, som nærværende afhandling centrerer omkring, kan det eksempelvis udledes af Justitsministeriets betænkning til GDPR, hvoraf det bl.a. via en gennemgang af gældende ret efter den tidligere Persondatalov og en gennemgang af GDPR art. 17 fremgår, at forordningens nye artikel grundet de omfattende undtagelser i artiklens stk. 3 overordnet set er en videreførelse af gældende ret fra før forordningens ikrafttræden.⁸²

På den baggrund vil bl.a. Domstolens afgørelse C-131/12, Google Spain-sagen, som blev forelagt Domstolen i lyset af direktivet, danne grundlag for den første del af denne afhandlings analyse af anvendelsesområdet af retten til at blive slettet fra søgemaskiner på internettet. I relation til denne afgørelse kan der ligeledes henvises til, at Databeskyttelsesrådets har udarbejdet en ny vejledning der omhandler retten til at blive glemt på søgemaskiner, hvor der endnu engang slås fast, at forordningen med art. 17 ikke ændrer ved resultatet af Domstolens afgørelse i Google-Spain sagen.⁸³

2.2 Forordningen

GDPR trådte endeligt i kraft den 25. maj 2018. GDPR er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat, jf. GDPR art. 99, stk. 1 og stk. 2. Forordningen erstatter det tidligere persondatadirektiv, jf. ovenfor.

Med ikrafttrædelsen af GDPR er det databeskyttelsesretlige området gået fra at være reguleret EU-retligt ved et direktiv til regulering ved en forordning.

En forordning er almenyldig og bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat, jf. TEUF art. 288, stk. 2. Med en forordning skal medlemsstaterne ikke implementere forordningen, men den bliver en del af medlemsstaternes gældende ret og virker som en lov⁸⁴. Dette skift i valg af retsakt indikerer, at der er taget et øget sigte på behovet for harmonisering, idet

---

⁸² Justitsministeriets betænkning nr. 1565, s. 336 og *Kristian Korfits Nielsen m.fl.: Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer (2020)*, s.544

⁸³ Guidelines on the criteria of the Right to be Forgotten in the search engines cases under the GDPR, s. 6

⁸⁴ *Karsten Ensing Sørensen m.fl.: EU-retten (2019)*, s. 104

medlemsstaterne, i og med at retsakten nu er en forordning, har et indskrænket rum til selv at råde over retsområdet.

Forordningen regulerer dog ikke databeskyttelsesretten fuldstændigt, og der er områder, hvor medlemsstaterne har mulighed for at udfylde forordningen ved at supplere med nationale bestemmelser. Denne form for gennemførelsesforanstaltninger er tilladt når forordningen udtrykkeligt tillader det⁸⁵. Der findes forskellige steder i forordningen, hvor man har ladet det være op til medlemsstaterne at foretage udfyldning ved national lovgivning, og den generelle regel herom findes i GDPR art. 23, ligesom forordningens bestemmelser af hensyn til forståelse kan gengives i national ret.⁸⁶

Med forordningen opstod der dermed en forpligtigelse for EU medlemsstaterne, herunder for Danmark, til at indrette lovgivningen således, at den stemmer overens med forordningen, dog med mulighed for visse nationale regler som forordningen foreskriver⁸⁷.

I Danmark er forordningen på den baggrund blevet suppleret af Databeskyttelsesloven⁸⁸ der blev vedtaget den 17. maj 2018. Databeskyttelsesloven trådte i kraft sammen med GDPR den 15. maj 2018 og erstatter den tidligere Persondatalov, der implementerede det tidligere persondatadirektiv.

2.2.1 Forordningens anvendelsesområde

I det følgende vil der blive foretaget en gennemgang af forordningens materielle- og territoriale anvendelsesområde. Afsnittet har til formål at afgrænse forordningens anvendelsesområde med henblik på at fastlægge, hvilke behandling af personoplysninger, der falder indenfor forordningens anvendelsesområde og hvilke typer af behandling der falder udenfor.

---

⁸⁵ Ibid.

⁸⁶ GDPR's præambelbetragtning nr. 8

⁸⁷ Justitsministeriets betænkning nr. 1563, s. 16

⁸⁸ Lov 2018-05-23 nr. 502 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger

Følgende gennemgang er væsentligt, idet en udbyder af en søgemaskine på internettet udelukkende er forpligtet til at overholde databeskyttelsesreglerne i GDPR, såfremt den behandling en søgemaskine foretager falder indenfor forordningens materielle- og territoriale anvendelsesområde. Gennemgang er generel, forstået således, at der vil blive redegjort for de elementer der er afgørende for, hvornår en aktivitet falder indenfor forordningens anvendelsesområde, hvorimod den konkrete konklusion af, hvorvidt søgemaskiner er omfattet af anvendelsesområdet først vil blive draget i afhandlingens kapitel 4, der gennemgår to relevante domme afsagt af Domstolen.

2.2.1.1 Det materielle anvendelsesområde

Det materielle anvendelsesområde er reguleret i GDPR art. 2, der svarer nogenlunde til bestemmelsen som den var efter direktivets art. 3.⁸⁹

Ordlyden af GDPR art. 2, stk. 1, er:

”Denne forordning finder anvendelse på behandling af personoplysninger, der helt eller delvist foretages ved hjælp af automatisk databehandling, og på anden ikke automatisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register”.

De enkelte dele af bestemmelsen uddybes nedenfor.

Personoplysninger

Forordningens materielle anvendelsesområde er først og fremmest betinget af, at der er tale om *personoplysninger*.

GDPR's artikel 4 indeholder i alt 26 legaldefinitioner⁹⁰, der bl.a. bidrager til afklaringen af, hvad begreber som *personoplysninger* og *behandling* dækker over.

---

⁸⁹ Peter Blume: Den nye persondataret (2018), s. 59 og justitsministeriets betænkning nr. 1565, s. 35

⁹⁰ Legaldefinitioner udgør kernebegreber i forordningen der skal bidrage til at sikre at forordningen fortolkes ensartet i medlemsstaterne

I henhold til GDPR art. 4, nr. 1 forstås ved *personoplysninger*: ”enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person...”. Begrebet personoplysning er bredt, og er karakteriseret som en oplysning der kan henføres til én bestemt fysisk person. Oplysninger om juridiske personer er dermed ikke personoplysninger. Der kan være tale om oplysninger om én identificeret person, men også oplysninger der gør en person identificerbar, ved at en oplysning indirekte kan henføres til én bestemt person, vil være karakteriseret som en personoplysning. I GDPR art. 4, nr. 1 oplistes en række eksempler på, hvad en personoplysning er. Som eksempel på personoplysninger kan nævnes navn, personnummer, bopæl, ligesom biologisk materiale, såsom blod og væv kan være omfattet.

Onlineidentifikationer er eksempelvis ligeledes en personoplysning omfattet af forordningen. Domstolen slog i sin afgørelse C-582/14, Patrick Breyer-sagen fast, at en dynamisk IP-adresse kan udgøre en personoplysning omfattet af GDPR. I den nævnte sag blev Domstolen bl.a. bedt om at tage stilling til, hvorvidt en IP-adresse udgjorde en personoplysning efter direktivet art. 2, litra a⁹¹, når det krævede hjælpemidler der skulle indhentes fra en tredjemand, før det var muligt, at identificere den fysiske person på baggrund af en IP-adresse. Faktum i sagen var, at Patrick Breyer havde foretaget flere søgning på en række hjemmesider tilhørende Tyske Forbundsinstututter. På disse hjemmesider blev de IP-adresser der stod bag søgningerne på hjemmesiderne registreret, hvilket bl.a. havde til formål at forebygge cyperangreb. Det var dog ikke muligt for hjemmesideudbyderen, Forbundsrepublikken Tyskland, udelukkende på baggrund af IP-adresserne, at identificere hvem ejeren af de IP-adresser, hvorfra søgninger blev foretaget, var. Identificering af den fysiske person ville kræve, at man tog hjælpemidler i brug, i og med, at man måtte indhente oplysninger fra en tredjemand, i dette tilfælde ejeren af IP-adressens internetudbyder for at identificere den fysiske person.

Domstolen nåede frem til, at EU-lovgivers brug af ordet ”indirekte” i direktivets art. 2, litra a, indikerer, at det ikke er nødvendigt at en personoplysning i sig selv kan identificere en fysisk person, før der er tale om en personoplysning⁹². Ligeledes blev det lagt til grund af Domstolen, at når der

---

⁹¹ Direktivets art. 2, litra a svarer til GDPR's art. 4, nr. 1

⁹² C-582/14, præmis 40 og 41

skal tages stilling til om en person er identificerbar, kan alle hjælpemidler der med rimelighed tænkes bragt i anvendelse tages i betragtning⁹³, ligesom alle oplysninger, der muliggør identificering af en fysisk person, ikke behøves fundet hos en enkelt person⁹⁴. På den baggrund nåede Domstolen frem til, dynamiske IP-adresser udgør en personoplysning, også selvom den information der skal bruges for rent faktisk at identificere en fysisk person skal hentes ved en tredjemand⁹⁵.

Slutteligt kan det vedrørende personoplysninger bemærkes, at hvis oplysningerne er anonymiseret finder forordningen ikke anvendelse.⁹⁶

Behandling

Dernæst er forordningens materielle anvendelsesområde betinget af, at der er tale om *behandling*.

I henhold til GDPR art. 4, nr. 2 forstås ved *behandling*: ”*enhver aktivitet eller række af aktiviteter – med eller uden brug af automatisk behandling – som personoplysninger eller en samling af personoplysninger gøres til genstand for...*”.

GDPR art. 4, nr. 2 oplister en række eksempler på, der dog ikke er udtømmende, hvad der forstås ved *behandling*. Ifølge Peter Blume er det afgørende; ”*at der ikke er nogen handling eller undladelse, der relaterer sig til en personoplysning, der falder udenfor forordningen*”⁹⁷. Begrebet er således uhyre bredt. Af relevans i forhold til søgemaskiner kan som eksempler på hvad en *behandling* er nævnes: indsamling, systematisering, opbevaring, søgning, brug og formidling, jf. GDPR art. 4, nr. 2.

Automatisk behandling og indeholdt i et register

Indenfor det materielle anvendelsesområde falder ligeledes elektronisk *behandling*, hvilket kan udledes af, ordet *automatisk databehandling*, der svarer til det tidligere begreb *elektronisk* som anvendt under direktivet⁹⁸. Elektronisk *behandling* antages ifølge Peter Blume at være et synonym

---

⁹³ C-582/14, præmis 42

⁹⁴ C-582/14, præmis 43

⁹⁵ C-582/14, præmis 49

⁹⁶ Peter Blume: Den nye persondataret (2018), s. 69-71

⁹⁷ Ibid., s. 72

⁹⁸ Karnov noter til GDPR, nr. 18

for digital behandling⁹⁹. Digital behandling gør personoplysninger let søgbare og let anvendelige, hvorfor den beskyttelse som GDPR foreskriver, særlig er relevant når der er tale om digitale og automatiske behandling af personoplysninger¹⁰⁰. Det følger ligeledes af GDPR's præambelbetragtning nr. 15, at beskyttelsen af fysiske personer er *teknologineutral*.

GDPR § 2, stk. 1, foreskriver desuden at der skal være tale om personoplysninger der er eller vil blive indeholdt i et *register*, der i henhold til GDPR art. 4, nr. 6 er defineret som: "*enhver struktureret samling af personoplysninger...*".

Når der er tale om søgemaskiners indeksering af personoplysninger på søgemaskiners resultatliste er der netop tale om en *automatisk behandling* som vil blive *indeholdt i et register*, idet en søgemaskine automatisk indekserer oplysninger i en database, med henblik på at søgning på et ord kan blive vist på en samlet resultatliste.¹⁰¹

Behandling af personoplysninger, der falder udenfor forordningens anvendelsesområde

I GDPR art. 2, stk. 2, litra a-d er der oplyst en række situationer, hvor forordningen uanset er der er tale om behandling af personoplysninger, ikke falder indenfor forordningens materielle anvendelsesområde. Udelukkende litra c, der omhandler behandling af personoplysninger som led i rent personlige eller familiemæssige aktiviteter, vil danne grundlag for gennemgang i det følgende.

Hvis man udelukkende behandler personoplysninger til *private formål* finder GDPR ikke anvendelse. Som eksempel kan nævnes at man som privat person kan opbevare og føre fødselsdags- og adressekartoteker uden at behandlingen vil omfattes af reglerne i GDPR¹⁰². Ligeledes vil lukkede grupper på sociale medier og netværk ikke være omfattet¹⁰³. Dog betyder undtagelsen ikke, at sådanne oplysninger må deles og lægges på internettet¹⁰⁴. Dette følger bl.a. af Domstolens afgørelser C-101/01, Lindqvist-sagen og C-73/07, Satakunnan Markkinopörssi og Satamedia-sagen.

---

⁹⁹ Peter Blume: Den nye persondataret (2018), s. 59

¹⁰⁰ Ibid., s. 59

¹⁰¹ Søgemaskiners aktivitet er beskrevet nærmere nedenfor kapitel 3, afsnit 3. 1.

¹⁰² Jan Trzaskowski m.fl.: Internetretten (2017), s. 104

¹⁰³ Peter Blume: Den nye persondataret (2018), s. 62 og præambelbetragtning til GDPR nr. 18

¹⁰⁴ Jan Trzaskowski m.fl.: Internetretten (2017), s. 104

Da disse har relevans i relation til den afgørelse som Domstolen traf i Google Spain-sagen, vedrørende hvorvidt søgemaskinens aktivitet var at anse som en *behandling af personoplysninger*, vil begge de omtalte dommes relevante dele danne grundlag for en kortere gennemgang i det følgende.

Lindqvist-sagen omhandlede en svensk kvinde der, ved siden af sit arbejde som rengøringsassistent arbejdede med forberedelse af konfirmander. Efter hun havde været på et EDB-kursus, oprettede hun en hjemmeside på internettet, der indeholdte oplysninger om hende selv og 18 af hendes kollegaer, som menighedsmedlemmer kunne gøre brug af, når de forberedte konfirmander. Oplysningerne angik bl.a. fulde navn, arbejdsopgaver, fritidsvaner, familieforhold, telefonnumre, ligesom hun i et enkelt tilfælde delte oplysninger om, at en kollega var delvist sygemeldt. Hun havde hverken oplyst de pågældende personer herom, eller indhentet samtykke til den pågældende handling. Anklagemyndigheden i Sverige rejste på den baggrund tiltalte mod Lindqvist.¹⁰⁵

Domstolen blev i den forbindelse bl.a. bedt om at tage stilling til, hvorvidt offentliggørelse af de nævnte oplysninger på internettet var en *behandling af personoplysninger*¹⁰⁶. I Lindqvist-sagen udtalte Domstolen i den relation bl.a.:

"Denne undtagelse skal derfor fortolkes således, at den udelukkende vedrører de aktivister, der indgår i den enkelte borgers privatliv eller familieliv, hvilket åbenbart ikke er tilfældet med hensyn til behandling af personoplysninger, som består i, at de offentliggøres på internettet, hvorved disse oplysninger bliver tilgængelig for et ubestemt antal personer".¹⁰⁷

Deler man en personoplysning der er ukendt for offentligheden, vil behandlingen således være omfattet af GDPR.

Santamedia-sagen omhandlede Markkinopörssi der i mange år havde indhentede oplysninger fra de finske skattemyndigheder med henblik på at systematiserer og offentligøre disse skatteoplysninger i et blad¹⁰⁸. De personoplysninger der blev offentliggjort i bladet omfattede bl.a. fulde navn på personer med en indkomst over et vist beløb, samt oplysninger om beskatning af

---

¹⁰⁵ jf. C-101/01, præmis 12-15

¹⁰⁶ jf. C-101/01, præmis 19

¹⁰⁷ jf. C-101/01, præmis 47

¹⁰⁸ jf. C-73/07, præmis 25

deres formuer¹⁰⁹. Ligeledes blev de oplysninger der var offentliggjort i bladet videregivet af Markkinopörssi til Santamedia, idet Markkinopörssi og Santamedia sammen indgik en aftale med et telefonselskab, der skulle oprette en SMS-tjeneste, hvor man som mobiltelefonbruger kunne få adgang til de personoplysninger, der var offentliggjort i bladet¹¹⁰. En af de personer, hvis oplysninger blev behandlet mente, at dennes privatliv var blevet krænket ved den omtalte aktivitet og indgav på den baggrund en klage til det finske datatilsyn¹¹¹.

Sagen blev forelagt Domstolen, der b.l.a. i den forbindelse blev bedt om at tage stilling til, hvorvidt en sådan aktivitet var en *behandling af personoplysninger*¹¹².

I Santamedia-sagen udtalte Domstolen i den relation:

*“...den anden undtagelse skal fortolkes således, at den udelukkende vedrører de aktivister, der indgår i den enkelte borgers privatliv eller familieliv (jf. Lindqvist-domme). Dette er åbenbart ikke tilfældet hvad angår Markkinopörssi og Santamedias behandling af personoplysninger, som består i at gøre de indsamlede personoplysninger offentligt tilgængelige for et ubestemt antal personer”.*¹¹³

En sådan systematisering af skatteoplysninger, som allerede har været offentliggjort i medierne, der gør det muligt at fremsøge skatteoplysninger ved hjælp af en fysisk persons navn er en behandling af personoplysninger.¹¹⁴

Domstolen udtalte ligeledes:

*“en generel undtagelse fra at anvende direktivet for så vidt angår offentliggjorte oplysninger i vid udstrækning vil gøre direktivet indholdsløst. Det ville nemlig i så fald være tilstrækkeligt for medlemsstaterne at offentliggøre oplysningerne for at omgå den beskyttelse, der er fastsat ved direktivet”.*¹¹⁵

Domstolen slog altså fast, at såfremt en sådan behandling ikke have været omfattet af GDPR ville det åbne op for en mulighed for at omgå databeskyttelsesreglerne ved blot at offentliggøre personoplysningerne på forhånd.

---

¹⁰⁹ jf. C-73/07, præmis 26

¹¹⁰ jf. C-73/07, præmis 29

¹¹¹ jf. C-73/07, præmis 31

¹¹² jf. C-73/07, præmis 34

¹¹³ jf. C-73/07, præmis 44

¹¹⁴ Borberg 2016, s. 11

¹¹⁵ jf. C-73/07, præmis 48

2.2.1.2 Det territoriale anvendelsesområde

Det territoriale anvendelsesområde er reguleret i GDPR art. 3, der erstatter direktivets art. 4.

Etableret i EU

Først og fremmest slår GDPR art. 3, stk. 1 fast, at:

”Forordningen finder anvendelse på behandling af personoplysninger, som foretages som led i aktiviteter, der udføres for en dataansvarlig eller en databehandler, som er etableret i Unionen, uanset om behandlingen finder sted i Unionen eller ej”.

Behandlingen skal således være foretaget af en *dataansvarlig* eller en *databehandler*. Legaldefinitionerne i GDPR art. 4, bidrager ligeledes her til forståelse af, hvad en dataansvarlig, henholdsvis databehandler er. I henhold til GDPR, art. 4, nr. 7 er en dataansvarlig *”en fysisk person, en juridisk person, en offentlig myndighed, institution eller andet organ der alene eller sammen med andre behandler personoplysninger”*. Denne er kendetegnet ved at være den der fastlægger formål med behandlingen og de hjælpemidler der anvendes hertil. I henhold til GDPR, art. 4, nr. 8 er en databehandler den samme personkreds som den dataansvarlige, men er derimod kendetegnet ved at være den der behandler personoplysninger *på vegne* af den dataansvarlige.

Afgørende er dermed, om den dataansvarlige eller databehandleren er *etableret* i Unionen og det er således uden betydning om selve behandlingen finder stede indenfor eller udenfor Unionen.

GDPR's præambelbetragtning nr. 22 bidrager til forståelsen af begrebet *etableret*, idet etableret i henhold til denne forstås som en *”effektiv og faktisk udøvelse af aktivitet gennem en mere permanent struktur”*. Det kan ligeledes af denne betragtning udledes af selve den *retlige form*, altså om der er tale om en filial, datterselskab med videre, ikke har afgørende betydning.

Etableret udenfor EU

I GDPR art. 3, stk. 2 afgrænses det territoriale anvendelsesområde ligeledes ud fra et synspunkt om, hvor behandlingen har sin egentlige *virkning*¹¹⁶. GDPR finder ligeledes anvendelse når der behandles

---

¹¹⁶ Peter Blume: Den nye persondataret (2018), s. 67

personoplysninger om registrerede der befinder sig i Unionen¹¹⁷, på trods af at den dataansvarlige eller databehandleren ikke er etableret i Unionen, dette såfremt behandlingen omfatter enten udbud af varer eller tjenester til registrerede i Unionen *eller* overvågning af den registreredes adfærd, jf. GDPR art. 3, stk. 2, litra a og b.

Det følger af GDPR's præambelbetragtning nr. 23, at dette gælder for at sikre, at man som borger i EU ikke risikerer at blive undtaget fra den beskyttelse, som man ifølge GDPR har ret til.

Når der skal fastslås, hvorvidt den dataansvarlige eller databehandleren har haft en hensigt om at udbyde varer eller tjenester til en registreret i EU kan faktorer som eksempelvis det anvendte sprog og valuta indgår som bidrage til afklaring heraf, jf. præambelbetragtning nr. 23. Ligeledes følger det præambelbetragtning nr. 24, at for at afgøre om der er tale om overvågning af registrerede i EU, må man kigge på om fysiske personer spores på internettet, samt om der kan være tale om anvendelse af en form for profilering¹¹⁸.

Bestemmelsen i stk. 2 har den betydning, at de virksomheder der eksempelvis er etableret uden for EU, men som udbyder varer eller tjenesteydelser indenfor EU, eller overvåger adfærd indenfor EU, vil falde inden for forordningens territoriale anvendelsesområde, hvorved de vil være forpligtiget til at overholde GDPR's regler, såfremt de *behandler personoplysninger*¹¹⁹. Denne situation er særdeles relevant når internettet kommer i spil, og særligt når der er tale om større tech-giganter som eksempelvis Google, Amazon og Facebook, der ikke nødvendigvis er etableret i EU, men som behandler personoplysninger om registrerede i EU. Eksempelvis vil bestemmelsen have den betydning, at en tech-giganter som Amazon der udbyder varer på internettet til personer indenfor EU vil være omfattet GDPR's regler¹²⁰. Denne form for *udvidede anvendelsesområde* som forordningen har er formentlig i en vis grad en nødvendighed, særligt taget internettet i betragtning, der ofte medfører, at landegrænser i nogle henseender bliver flydende¹²¹.

---

¹¹⁷ Gælder uanset den registreredes statsborgerskab, nationalitet eller bopæl, jf. præambelbetragtning til GDPR nr. 14

¹¹⁸ Profilering er en automatisk behandling af personoplysninger der anvendes til at forudsige noget, herunder eksempelvis arbejdsindsats, økonomi, helbred mv. om den fysiske person, jf. GDPR art. 4, nr. 4

¹¹⁹ Disse skal i så fald ligeledes som udgangspunkt udpege en repræsentant i Unionen, jf. GDPR art. 27

¹²⁰ Jan Trzaskowski m.fl.: Internetretten (2017), s. 104

¹²¹ Peter Blume: Den nye persondataret (2018), s. 67-68

Reglerne kan på nogle punkter synes som om, at forordningens territoriale anvendelsesområde ikke har nogle grænser. Den eksterritoriale virkning, altså spørgsmål om, hvorvidt man kan forpligte andre uden for EU til at følge forordningen, herunder eksempelvis domstole uden for EU, henstår dog fortsat ikke tilstrækkeligt belyst. Peter Blume argumenterer bl.a. for, at der er tvivl om, hvorvidt bestemmelsens i stk. 2 egentlig er i overensstemmelse med international ret. Det er således tvivlsomt en domstol udenfor EU kan pålægges at følge GDPR's regler eller om der blot er tale om en programerklæring.¹²²

I forhold til *hvem vi egentlig kan forpligte* til at foretage de-indeksering fra søgemaskiners resultatliste besluttede Domstolen i Google Spain-sagen, at det ikke var nødvendigt at tage stilling til dette spørgsmål¹²³. Dette spørgsmål blev dermed først besvaret af Domstolen i dennes afgørelse C-507/17, Google v. CNIL afsagt i september 2019, hvor Domstolen tog stilling til, hvorvidt retten til at få fjernet links fra søgemaskiners resultatliste kunne strække sig til også at omfatte en ret til sletning på søgemaskineudgaver der befinder sig *uden for EU's grænser*.

Da denne bidrager til afgrænsningen af anvendelsesområdet for de-indeksering fra søgemaskiner, vil denne danne grundlag for en kort gennemgang i det følgende. Af pladsmæssig hensyn og under hensyn til afhandlingens problemformulering, hvor fokus ligger på det materielle anvendelsesområde, vil den følgende gennemgang dog udelukkende være overfladisk.

I maj 2015 blev Google af det franske datatilsyn, Commission nationale de l'informatique et des libertés (herefter: CNIL) pålagt at fjerne links fra *alle* Googles domæneendelser, når de efterkom anmodninger om at slette links fra Googles resultatliste, indenfor en vis frist¹²⁴. Dette nægtede Google, der udelukkende ønskede at slette links indenfor grænserne af EU¹²⁵, og som modsvar til CNIL's pålæg foreslog Google muligheden for geoblokering¹²⁶. Idet Google ikke efterkom CNIL's pålæg indenfor den fastsatte frist, blev Google i marts 2016 pålagt at betale en bøde på 100.000

---

¹²² Ibid.

¹²³ C-131/12, præmis 61

¹²⁴ C-507/17, præmis 30

¹²⁵ C-507/17, præmis 31

¹²⁶ C-507/17, præmis 32

euro¹²⁷. På den baggrund indbragte Google sagen for den kompetente franske domstol¹²⁸, der besluttede at udsætte sagen med henblik på forelæggelse af en række præjudicielle spørgsmål for Domstolen¹²⁹.

Domstolen nåede frem til, at en udbyder af en søgemaskine, når denne efterkommer en anmodning om fjernelse af et link på baggrund af direktivets art. 12, litra b, art. 14, stk. 1, litra a og forordningens art. 17, stk. 1, er forpligtet til at fjerne alle links på de udgaver af en søgemaskine som er indenfor EU's område. Dog er udbyderen af en søgemaskine ikke forpligtet til at gøre dette på alle udgaver af udbyderens søgemaskine, det vil sige, at denne forpligtelse ikke foreligger for så vidt angår udgaver af en søgemaskine der befinder sig *udenfor EU's grænser*¹³⁰.

Domstolen lagde ved sin afgørelse bl.a. vægt på, at det i præambelbetragtningerne til direktivet og GDPR var lagt vægt på, at formålet med både direktivet og GDPR var at sikre beskyttelsen af personoplysninger i EU¹³¹. Domstolen udtalte i den forbindelse, at det fra EU-lovgivers siden hverken ud fra direktivets art. 12, litra b, art. 14, stk. 1, litra a eller GDPR's art. 17's ordlyd, kunne lægges til grund, at det havde været fra EU-lovgivers intention, at disse rettigheder, for at gennemføre det omtalte formål, skulle forstås på en sådan måde, at man kunne tillægge dem den betydning, at de skulle strækkes udenfor EU's grænser¹³².

Omvendt må det bemærkes, at det ikke kan udledes af Domstolens bemærkning i præmis 74, som lød: *"søgemaskineudbyderen er ikke forpligtet til at foretage denne fjernelse"*¹³³, at Domstolen direkte forbyder at lade en national tilsynsmyndighed eller domstol træffe beslutning om, at lade retten til at blive glemt få virkning *uden for EU's grænser*.

Domstolens afgørelser underkender ligeledes Artikel 29-gruppens udtalelse i dennes retningslinjer til brug for opfyldelse af Google Spain-sagen om, at:

---

¹²⁷ C-507/17, præmis 33

¹²⁸ C-507/17, præmis 34

¹²⁹ C-507/17, præmis 39

¹³⁰ C-507/17, præmis 74

¹³¹ C-507/17, præmis 54

¹³² C-507/17, præmis 62 og 64

¹³³ C-507/17, præmis 74

*”det forhold at sletning af oplysninger begrænses til EU-domæner med den begrundelse, at brugere typisk går ind på søgemaskiner via deres nationale domænder, ikke opfattes som et tilstrækkeligt middel til på tilfredsstillende vis at sikre de registreredes rettigheder som fastslået i dommen”.*¹³⁴

Artikel. 29-gruppen udtalte herefter at oplysningerne således skulle fjernes fra alle domæner, ligeledes .com.

På baggrund af ovenforstående konklusion om, at forordningens eksterritoriale virkning er uvis og Domstolens afgørelse i Google v. CNIL, lægges det til grund at det fortsat er uvist, hvor længe den retsstilling som opstillet af Domstolen kan forventes opretholdt.

2.2.2 Behandlingshjemmel og grundlæggende behandlingsprincipper

GDPR indeholder ligeledes et krav om behandlingshjemmel og nogle *grundlæggende behandlingsprincipper*.

Disse vil blive gennemgået kort i det følgende.

Behandlingshjemmel

Uanset om der er tale om en følsom oplysning eller ej, er en personoplysning omfattet af GDPR¹³⁵. En dataansvarlig eller databehandler der behandler personoplysninger, skal have hjemmel til den behandling der foretages. Der er forskel på, hvor denne *behandlingshjemmel* findes, alt afhængig af, hvor følsom en personoplysning der behandles. GDPR skelner mellem almindelige personoplysninger, hvor hjemmel til behandling findes i GDPR artikel 6 og følsomme oplysninger, der eksempelvis vedrører personoplysninger om helbred og seksualitet, hvor hjemlen til behandling findes i GDPR art. 9. Denne indeholder modsat GDPR art. 6 et generelt forbud mod behandling, jf. GDPR art. 9, stk. 1, og betingelserne for behandling er strengere, jf. GDPR art. 9, stk. 2. Hjemmel til behandling af personoplysninger der vedrører straffedomme findes i GDPR art. 10.

---

¹³⁴ Artikel 29-gruppens retningslinjer for opfyldelse af Domstolens dom i sagen C-131/12, s. 9 og s. 3

¹³⁵ jf. ovenfor kapitel 2, afsnit 2.2.1.1.

Grundlæggende behandlingsprincipper

Ligeledes oplister GDPR en række *grundlæggende behandlingsprincipper* der skal overholdes, når en dataansvarlig eller databehandler behandler personoplysninger, jf. GDPR art. 5. Disse principper omfatter bl.a. formålsbegrænsning, dataminering, rigtighed og opbevaringsbegrænsning hvorved der bl.a. kan pålægges den dataansvarlige at fremsætte slettefrister for opbevaring af personlige oplysninger¹³⁶. Det følger af princippet om opbevaringsbegrænsning, jf. GDPR art. 5, litra e, at den dataansvarlige har en pligt til på eget initiativ, at slette personoplysninger som denne behandler, når behandlingen ikke længere er nødvendig af hensyn til det formål der var med behandlingen¹³⁷. Retten til at blive glemt, jf. GDPR art. 17 ændrer ikke ved disse grundlæggende behandlingsprincipper, og rettigheden har dermed først sin egentlige selvstændige betydning, når den registrerede anmoder om sletning af oplysninger, når en oplysning endnu ikke er blevet opbevaret i et længere tidsrum end hvad de dataansvarlige må i henhold til princippet om opbevaringsbegrænsning¹³⁸.

2.2.3 Harmonisering

Ser man på den primære EU-ret fremgår det bl.a. af Traktaten om Den Europæiske Union¹³⁹ (herefter: TEU) art. 3, stk. 3, at Unionen har som mål at opretholde et indre marked. Dette indre marked sikrer Unionen gennem foranstaltninger som bl.a. *harmonisering*, jf. TEUF art. 26, stk. 1. Med GDPR's artikel 3, stk. 1 fremhæves det indre marked, idet bestemmelsen understreger at den frie udveksling af personoplysninger i Unionen skal sikres.¹⁴⁰

Beskyttelse af personoplysninger har afgørende betydning i dag, hvilket også fremgår af TEUF art. 16, stk. 1, som indeholder hjemlen til GDPR. Derudover kan nævnes, at beskyttelse af personoplysninger i dag udgør en grundlæggende rettighed, idet beskyttelse af personoplysninger i dag er selvstændigt fremhævet i charteret art. 8.

---

¹³⁶ Kristian Korfits Nielsen m.fl.: Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer (2020), s. 545

¹³⁷ Datatilsynets vejledning om de registreredes rettigheder, s.34

¹³⁸ Ibid., s.35

¹³⁹ Traktat om den Europæiske Union

¹⁴⁰ Karsten Ensing Sørensen m.fl.: EU-retten (2019), s. 673

For at det indre marked i forhold til databeskyttelsesretten har egentlig virkning og charterets art. 8 indfries i hele EU, skal der dermed være *ensartet håndhævelse* af databeskyttelsesretten i EU.¹⁴¹

Som gennemgået ovenfor¹⁴², var et behov for harmonisering af de databeskyttelsesretlige regler anført som et af hensynene bag behovet for reformeringen af databeskyttelsesretten i EU.

Konkret ses det øgede sigte der er tage på behov for harmonisering flere steder i den nuværende regulering af databeskyttelsesretten, der vil danne grundlag for gennemgang i det følgende.

Hensigten med forordninger som retsakt er i sig selv, at skabe identisk lovgivning i alle medlemsstater¹⁴³. Skiftet fra regulering af retsområdet ved et direktiv til en forordning indebærer således allerede en øget harmonisering af databeskyttelsesretten, idet forordningen gælder direkte i medlemsstaterne. En af grundene til at man valgt at regulere databeskyttelsesretten ved en forordning frem for et direktiv var formentlig, at det forhenværende direktiv medførte væsentlige forskelle i medlemsstaterne¹⁴⁴. I GDPR's præambelbetragtning nr. 13, er det ligeledes fremhævet, at der er behov for en forordning for at sikre et ensartet niveau af beskyttelse i EU.

Af præambelbetragtning nr. 10 til GDPR fremgår det desuden, at der for at sikre høj beskyttelse af personoplysninger i EU, og for at sikre at der ikke er noget der hindrer at personoplysninger kan udveksles indenfor EU, bør den beskyttelse der foreligger være ensartet og reglerne skal anvendes konsekvent og ensartet af alle medlemsstaterne i EU. Der fremhæves ligeledes i denne betragtning, at den fysiske persons grundlæggende rettigheder når der behandles personoplysninger, skal anvendes konsekvent og ensartet.

Det følger desuden af GDPR art. 51, stk. 1 og stk. 2 og præambelbetragtning nr. 123 til GDPR, at hver medlemsstat skal nedsætte et eller flere uafhængige tilsynsmyndigheder der bl.a. er ansvarlige for at sikre ensartet anvendelse af GDPR i hele EU. Der henvises i GDPR art. 51, stk. 2 til GDPR's kapitel

---

¹⁴¹ *Peter Blume: Den nye persondataret (2018), s. 21*

¹⁴² Jf. ovenfor kapitel 2, afsnit 2.1

¹⁴³ *Karsten Ensing Sørensen m.fl.: EU-retten (2019), s. 104*

¹⁴⁴ *Peter Blume: Den nye persondatarets aktører (2018), s. 99*

7, hvorefter de respektive tilsynsmyndigheder skal samarbejde med hinanden og Kommissionen for at sikre dette.

GDPR indeholder i kapitel 7 en række regler om samarbejde og sammenhæng, der er særlig vigtige i forhold til den øgede harmonisering. I den relation kan nævnes den såkaldte *samhængsmekanisme* som indeholdt i GDPR art. 63. Det følger af denne artikel i forordningen, at tilsynsmyndighederne i medlemsstaterne samarbejder med hinanden for at bidrage til en ensartet anvendelse af GDPR i hele EU. Dette gør de, når der skal træffes afgørelse i sager, som har betydning for registrerede i flere medlemsstater¹⁴⁵. Fremgangsmåden af dette samarbejde er reguleret i GDPR art. 60-62.

Derudover har vi med GDPR fået Databeskyttelsesrådet, der er et uafhængigt organ, som har til opgave at bidrage til, at sikre ensartet anvendelse af forordningen, jf. GDPR art. 69, stk. 1 og 70, stk. 1, 1. pkt. En opgave hos Databeskyttelsesrådets, der særligt relaterer sig til dennes rolle i harmoniseringen, er dennes opgave om at *”undersøge spørgsmål vedrørende anvendelse af GDPR, udstede retningslinjer, henstillinger og bedste praksis for at fremme ensartet anvendelse af GDPR”*, jf. GDPR art. 70, stk. 1, litra e. Derudover har Databeskyttelsesrådet tillige en rolle i relation til *samhængsmekanismen*, idet Databeskyttelsesrådet kan træffe afgørelse i disse sager i tilfælde, hvor Datatilsynene ikke kan nå til enighed, jf. GDPR art. 65.

Det øgede sigte på harmoniseringen ses også ved, at Kommissionen ligeledes er tillagt kompetencer, hvorefter denne kan understøtte, at databeskyttelsesretten håndhæves ensartet. I forbindelse med *samhængsmekanismen* som omtalt ovenfor kan Kommissionen inddrages, hvor det er relevant, jf. GDPR art. 51, stk. 1 og art. 63. Ligeledes har Kommissionen ifølge den primære EU-ret som opgave at sikre at EU-retten bliver overholdt, jf. TEU art. 17, stk. 1, og er tillagt den opgave, at revidere forordningen hvert 2. år, hvor særligt samarbejde og sammenhæng skal evalueres, jf. GDPR art. 97.

---

¹⁴⁵ Karnovs note til GDPR nr. 324

Derudover er en række rammer taget med fra direktivet. Herunder de såkaldte legaldefinitioner i GDPR's art. 4, der er med til at sikre, at kernebegreber i forordningen fortolkes ensartet, hvorfor disse bidrager til at sikre større grad af harmonisering i medlemsstaterne.¹⁴⁶

Domstolen udgør fortsat en central aktør i forhold til at sikre harmonisering. De nationale domstole og datatilsyn er bundet af Domstolens afgørelser. Særligt relevant er Domstolens kompetence til at afgøre præjudicielle spørgsmål, hvor Domstolen inddrages med henblik på at fastlægge fortolkningen af en EU-retlig regulering jf. TEUF art. 267.

Det kan på baggrund af ovenstående lægges til grund, at forordningen flere steder tager sigte på harmonisering af databeskyttelsesretten i EU. En harmoniseret tilgang skal således tillige foreligge for så vidt angår retten til at blive glemt fra søgemaskiners resultatliste. Spørgsmålet er dog, hvorvidt en sådan tilgang egentlig foreligger.

---

¹⁴⁶ *Peter Blume: Den nye persondataret (2018), s. 68*

Kapitel 3

3. Søgmaskiner

3.1 Definition af søgemaskiner

Idet nærværende afhandling centrerer sig omkring retten til at blive glemt fra søgemaskiner, vil teknologien der ligger bag søgemaskiners funktion defineres.

Den aktivitet, som søgemaskiner som eksempelvis Googles søgemaskine "Google Search"¹⁴⁷ foretager, består i, at søgemaskinen automatisk "crawler", det vil sige gennemgår internettet, for at finde frem til webadresser, der allerede er offentliggjort på internettet, med henblik på tilføjelse til søgemaskinens "indeks", hvorefter en bruger af søgemaskinen har mulighed for at anvende denne til at søge webadresser frem på baggrund af en søgeforespørgsel.¹⁴⁸

Aktiviteten kan opdeles i tre stadier:

Først gennemgår automatiske programmer internettet for hjemmesider og webadresser. Disse programmer der ligger bag denne aktivitet kaldes for "crawles" eller "spiders".

De webadresser, der findes frem til ved hjælp af denne crawling, "indekseres" herefter, hvilket sker på baggrund af en analyse af, hvad de fremfundne hjemmeside indeholder, hvorefter hjemmesiderne bliver sat i system i en større database.

Slutteligt kan oplysningen ved "søgning" fremfindes på søgemaskinens resultatliste, hvor søgemaskinen, på baggrund af den søgning der foretages, viser de webadresser på resultatlisten, der passer bedst til den givne søgning foretaget på søgemaskinen. Der foretages en rangering på baggrund af bl.a. relevans, det vil sige, det bedste "match" med søgeforespørgslen og vigtigheden,

---

¹⁴⁷ Googles søgemaskiner kan tilgås: www.google.com, sidst tilgået den 30.11.20.

¹⁴⁸ Googles, hvordan søgning fungerer: <https://support.google.com/webmasters/answer/9128586?hl=da>, sidst tilgået 01.12.20

det vil sige aktualitet af webadressen. Ligeledes tages eksempelvis, brugeren af søgemaskinens sprog og den fysiske placering hvorfra søgningen foretages i betragtning.^{149 150}

På den ene side udgør søgemaskiners aktivitet et vigtigt redskab for så vidt angår informationsfriheden, idet søgemaskiner gør det muligt for brugeren heraf, at fremsøge oplysninger på internettet. Modsat udgør den aktivitet som en søgemaskine udøver en udfordring for beskyttelsen af individets personoplysninger, idet personoplysninger der er offentliggjorte på internettet ved hjælp af søgemaskiner bliver langt nemmere at tilgå for offentligheden.

---

¹⁴⁹ Ibid.

¹⁵⁰ *Lars Johnsen: Semantisk søgning og søgemaskineoptimering (2019), s. 18-20*

Kapitel 4

4. En analyse af retten til at blive glemt fra søgemaskiners resultatliste på baggrund Domstolens afgørelser

I det følgende afsnit vil der blive foretaget en gennemgang af to udvalgte domme afsagt af Domstolen. Henholdsvis C-131/12, Google Spain-dommen og C-136/17, Google 2-dommen.

Formålet med følgende gennemgang er at fastlægge, hvorvidt en søgemaskineudbyder på baggrund af en anmodning fra den registrerede er forpligtiget til at foretage de-indeksering fra søgemaskinens resultatliste, og i bekræftende fald, hvornår denne pligt foreligger. Dette søges under hensyn til opgavens problemformulering fastlagt med henblik på at vurdere, hvilken retsstilling på området EU's medlemsstaterne skal tilstræbe at følge ensartet og harmoniseret.

4.1 C-131/12, Google Spain-sagen

4.1.1 Indledende bemærkninger

På trods af, at Google Spain-dommen er anlagt på baggrund af direktivet og er afsagt forud for vedtagelsen af GDPR, kan det lægges til grund, at Domstolens afgørelse i Google Spain-sagen videreføres med GDPR og der kan dermed fortsat støttes ret på denne afgørelse, der er særdeles relevant i forhold til retten til at blive glemt fra søgemaskiners resultatliste.¹⁵¹

4.1.2 Sagens faktiske omstændigheder

Faktum i sagen var, at den spanske statsborger Mario Costeja Gonzalez (herefter: Costeja) i marts 2010 indgav en klage til det spanske datatilsyn, Agencia Española De Protección de Datos (herefter: AEPD), idet der ved søgning på Costejas navn på Googles søgemaskine fremkom et link til en spansk avis, der tilbage i januar og marts 1998, havde udgivet en avis med en annonce, der omtalte Costeja, som grundet en gæld til den sociale sikringsordning, havde fået en fast ejendom beslaglagt, hvorefter ejendommen var kommet på tvangsauktion.¹⁵²

---

¹⁵¹ jf. ovenfor kapitel 2, afsnit 2.1

¹⁵² C-131/12, præmis 14

Under hensyn til, at disse oplysninger var gamle, klagede Costeja til AEPD. Først og fremmest ønskede Costeja, at den spanske avis skulle slette disse sider eller fjerne hans navn fra de omtalte sider. Dernæst ønskede han, at Google Spain og Google Inc (herefter: Google) blev pålagt at fjerne det link der fremkom, når en bruger af Googles søgemaskine søgte på Costejas navn på søgemaskinen.¹⁵³

AEPD afviste klage vedrørende den spanske avis, idet avisens offentliggørelse af oplysningerne var sket på ordre fra det spanske Arbejds- og Socialministerium, eftersom tvangsauktionen over den faste ejendom skulle annonceres offentligt¹⁵⁴. Costeja fik dog medhold i klagen vedrørende Google¹⁵⁵. På den baggrund anlagde Google en sag ved den kompetente spansk domstol¹⁵⁶, der besluttede at udsætte sagen medhenblik på forelæggelse af en række præjudicielle spørgsmål for Domstolen¹⁵⁷.

Domstolen blev i den relation bedt om at tage stilling til en række spørgsmål. Domstolen skulle tage stilling til, 1) om den aktivitet som Googles søgemaskinens foretog var omfattet af direktivets materielle anvendelsesområde, 2) om Googles indretning i den pågældende sag var omfattet af direktivets territoriale anvendelsesområde, ligesom 3) Domstolen skulle tage stilling til, om direktivets art. 12, litra b og art. 14, stk. 1, litra a, skulle fortolkes således, at disse hjemlede en mulighed for at anmode søgemaskineudbydere som Google om at få slettet links fra søgemaskinens resultatliste, når en bruger af søgemaskinen foretog en søgeforespørgsel på baggrund af en persons navn.¹⁵⁸

Disse emner vil blive gemmegået i den omtalte opdeling og rækkefølge i det følgende.

---

¹⁵³ C-131/12, præmis 15

¹⁵⁴ C-131/12, præmis 16

¹⁵⁵ C-131/12, præmis 17

¹⁵⁶ Audiencia Nacional

¹⁵⁷ C-131/12, præmis 18-20

¹⁵⁸ C-131/12, præmis 20

4.1.3 Det materielle anvendelsesområde

Domstolen bekræftede først og fremmest i Google Spain-sagen, at automatisk indeksering af personoplysninger på en søgemaskine, i dette tilfælde en persons navn, er en *behandling af personoplysninger* omfattet af det daværende persondatadirektiv¹⁵⁹, idet Domstolen bl.a. udtalte:

*“...en søgemaskines aktivitet, der består i at finde oplysninger, der er offentliggjort eller lagt på internettet af en tredjemand, indekserer disse automatisk, lagre dem midlertidig og slutteligt gøre dem tilgængelige for internetbrugere i en vis prioriteret orden, for det første skal kvalificere som behandling af personoplysninger...”*¹⁶⁰

Dommen fastslog, at søgemaskiners indeksering er at karakterisere som en behandling, og dommen er på den måde med til at bekræfte at behandlingsbegrebet er uhyre bredt¹⁶¹. Ved sin afgørelse af, hvorvidt søgemaskiners aktiviteter er at anse for *behandling af personoplysninger*, lagde Domstolen bl.a. vægt på, at Domstolen i Lindqvist-sagen¹⁶² allerede havde taget stilling til, at hvis man lægger personoplysninger på internettet, så er der tale om en *behandling*¹⁶³. Ligeledes lagde Domstolen vægt på, at denne i Santamedia-sagen¹⁶⁴ havde slået fast, at systematisering af personoplysninger der tidligere er gjort tilgængelige for offentligheden er at anse for en *behandling af personoplysninger*^{165 166}.

Domstolen underkendte det argument Google fremkommer med om¹⁶⁷, at den aktivitet søgemaskiner udøver, ikke kan være en *behandling af personoplysninger*, i og med at søgemaskinen når den ”lagrer” og ”indekserer” oplysningerne, ikke skelner mellem om der er tale om personoplysninger eller ej.

---

¹⁵⁹ Direktivet art. 2, litra b svarer til den nuværende definition af ”behandling” i GDPR art. 4, nr. 2

¹⁶⁰ C-131/12, præmis 41

¹⁶¹ jf. ovenfor kapitel 2, afsnit 2.2.1.1.

¹⁶² C-101/01

¹⁶³ C-131/12, præmis 26

¹⁶⁴ C-73/07

¹⁶⁵ C-131/12, præmis 30

¹⁶⁶ jf. også ovenfor kapitel 2, afsnit 2.2.1.1.

¹⁶⁷ C-131/12, præmis 22

Dernæst tog Domstolen stilling til, om en udbyder af en søgemaskine også kan anses for at være *registreringsansvarlig*¹⁶⁸, hvilket ligeledes er en forudsætning for, at man er forpligtet til at overholde GDPR's regler. Domstolen udtalte i den relation:

*"... for det andet skal udbyderen af denne søgemaskine anses for at være "registreringsansvarlig"..."*¹⁶⁹.

Ved Domstolens stillingtagen til, hvorvidt en udbyder af en søgemaskine, i dette tilfælde Google, var at anse som registreringsansvarlig, lagde Domstolen vægt på, at det er udbyderen af søgemaskinen, der selv fastlægger formål og hjælpemidler til den behandling af personoplysninger, som søgemaskinen foretager¹⁷⁰. Domstolen udtalte tilmed i den relation, at det ville være direkte i strid med ordlyden af, hvad direktivet definerede som en registreringsansvarlig, hvis man udelukkede en udbyder af søgemaskinen fra at være omfattet, på baggrund af, at denne ikke har nogen indflydelse på, hvad der offentliggøres på internettet¹⁷¹.

Domstolen afviste dermed ligeledes Googles argument om, at en søgemaskine ikke er registreringsansvarlig, idet Google der udbyder søgemaskinen, ikke har kendskab eller kontrol over de oplysninger som søgemaskinen behandler.¹⁷²

Tilmed udtalte Domstolen, at den aktivitet som en søgemaskine står for, ved at stille en resultatliste til rådighed på baggrund af en simpel søgning, *rent faktisk er mere omfattende*, end den behandling som f.eks. en websideudbyder står for, der består i at lægge oplysningerne ud på internettet. Dette skyldes, at Googles søgemaskine gør det muligt for en internetbruger at tegne en særdeles detaljeret profil af en fysisk person, hvilket ellers ikke havde været muligt, såfremt udbyderen af søgemaskinen ikke havde stillet denne form for søgetjeneste til rådighed¹⁷³, og det lægges dermed til grund, at en søgemaskines behandling har en afgørende indvirkning på privatlivets fred¹⁷⁴. Domstolen fremhævede, at søgemaskineudbydere spiller en særligt afgørende rolle når det handler

---

¹⁶⁸ Registreringsansvarlig, jf. direktivets art. 2, litra d svarer til den nuværende definition af begrebet *dataansvarlig*, jf. GDPR art. 4, nr. 7

¹⁶⁹ C-131/12, præmis 41

¹⁷⁰ C-131/12, præmis 33

¹⁷¹ C-131/12, præmis 34

¹⁷² C-131/12, præmis 22

¹⁷³ C-131/12, præmis 35-37

¹⁷⁴ C-131/12, præmis 38

om formidling af information på internettet¹⁷⁵, hvorfor disse har en særlig forpligtelse til at overholde de databeskyttelsesretlige regler¹⁷⁶. Vibeke Borger omtaler dette som et *”differentieret persondataansvar”*, idet hun fremhæver, at det ansvar som en aktør har på internettet afhænger af, *”karakteren og konsekvenserne af deres behandling af personoplysninger”*, og dermed ikke nødvendigvis afhænger af den personoplysning der behandles¹⁷⁷.

I forhold *behandlingshjemmel* slog Domstolen fast, at grundlaget for søgemaskiners behandling er at finde i direktivets art. 7, litra f¹⁷⁸, hvorefter behandlingen er nødvendig for at den registreringsansvarlige, eller en tredjemand som oplysningerne videregiver til, kan forfølge en legitim interesse¹⁷⁹. Hjemlen omfatter behandling af almindelig personoplysninger.

Domstolen tog ikke stilling til, en eventuel situation, hvor søgemaskiner behandler særlige kategorier af personoplysninger som omfattet af henholdsvis direktivet art. 8, stk. 1 og stk. 4, der svarer til den nugældende regulering i henholdsvis GDPR art. 9 og art. 10. Søgemaskiners behandling af sådanne kategorier af personoplysninger, vil blive behandlet nærmere nedenfor ved gennemgang af Google2-sagen.¹⁸⁰

4.1.4 Det territoriale anvendelsesområde

Det andet spørgsmål som Domstolen svarede på i Google Spain-sagen var, hvorvidt Googles aktivitet var omfattet af direktivet territoriale anvendelsesområde.

Den spanske domstol, der forelagde sagen for Domstolen, havde forud for forelæggelsen slået fast, at Googles søgemaskine, Google Search, bliver udbudt gennem Google Inc (modersleskabet), som havde hjemsted i USA. Google Inc havde dog søgemaskiner i det meste af verden, og disse søgemaskiner var tilpasset til sprogene i de lande, hvor søgemaskinen blev udbudt. I Spanien hvor den omtalte sag fandt sted, udbød Google eksempelvis dennes søgemaskine via hjemmesiden

---

¹⁷⁵ Borberg 2016, s. 7

¹⁷⁶ C-131/12, præmis 38

¹⁷⁷ Borberg 2016, s. 12

¹⁷⁸ C-131/12, præmis 73 og 74

¹⁷⁹ Direktivet artikel 7, litra f, svarer til GDPR's nugældende art. 6, litra f

¹⁸⁰ jf. kapitel 4, afsnit 4.2

www.google.es. Google Inc havde et datterselskab i Spanien, Google Spain, hvis primære opgave bestod i, at være salgsagent i Spanien for reklameplads på Google Incs søgemaskine i Spanien.¹⁸¹

I den forbindelse blev Domstolen bedt om at tage stilling til, hvorvidt denne indretning og aktivitet var at karakterisere som en behandling af personoplysninger *”der foretages som led i en virksomhed eller et organ aktiviteter inden for den medlemsstats område, hvor den registreringsansvarlige er etableret”*, jf. direktivets art. 4, stk. 1, litra a¹⁸².

I Google Spain-sagen nåede Domstolen frem til, at den aktivitet som Google Spain udøvede var omfattet af direktivets territoriale anvendelsesområde¹⁸³. Der skal dermed ikke meget til, før der er tale om *”en behandling af personoplysninger, der foretages som led i en virksomhed eller et organ aktiviteter”*¹⁸⁴.

Domstolen lagde ved sin afgørelse bl.a. vægt på, at der er tale om en behandling af personoplysninger, *”der foretages som led i en virksomhed eller et organ aktiviteter”*, idet Google Inc havde etableret et datterselskab, Google Spain, og at denne havde til formål at sælge reklameplads på søgemaskinen som Google Inc udbød, og at dennes aktiviteter var rettet direkte mod indbyggerne i medlemsstaten¹⁸⁵. Domstolen begrundede sit resultat med, at den aktivitet som Google Inc og Google Spain foretog var *”uløseligt forbundne”* idet udbydelsen af selve søgemaskinen i Spanien kun ville være økonomisk rentabelt for Google, såfremt Google Spain udøvede sin funktion som sælger af reklameplads på søgemaskinerne¹⁸⁶. På den baggrund kunne Domstolen ikke lade den aktivitet som datterselskabet Google Spain foretog, der var en forudsætning for, at søgemaskinen kan fungere økonomisk i den pågældende medlemsstat, falde udenfor direktivets anvendelsesområde¹⁸⁷.

---

¹⁸¹ C-131/12, præmis 43

¹⁸² Begrebet *etableret* i direktivets art. 4, stk. 1, litra a, svarer til det nugældende begrebet *etableret* som det er i medfør af GDPR art. 3, stk. 1, jf. justitsministerens betænkning nr. 1565, s. 33

¹⁸³ C-131/12, præmis 49 og 60

¹⁸⁴ Justitsministeriets betænkning nr. 1565, s. 22

¹⁸⁵ C-131/12, præmis 60

¹⁸⁶ C-131/12, præmis 56

¹⁸⁷ C-131/12, præmis 58

Googles argument om, at det udelukkende var Google Inc der var udbyder af søgemaskinen, og dermed ikke ville falde indenfor direktivet territoriale anvendelsesområde, blev underkendt af Domstolen.

Den geografiske rækkevidde, altså hvorvidt retten til at få fjernet links fra søgemaskiners resultatliste kunne strække sig til også at omfatte søgemaskineudgaver der befinder sig *uden for EU's grænser*, tog Domstolen ikke stilling til i Google Spain-sagen¹⁸⁸. Dette tog Domstolen senere stilling til i C-507/17, Google v. CNIL¹⁸⁹.

4.1.5 Retten til at blive glemt fra søgemaskiners resultatlister i Google Spain-sagen

Domstolen besvarede dernæst i Google Spain-sagen spørgsmålet om, hvorvidt direktivets art. 12, litra b og art. 14, stk. 1, litra a – der henholdsvis omhandlede retten til berigtigelse, sletning og blokering, såfremt der ikke var sket behandling i overensstemmelse med direktivet og indsigelser mod behandling – skulle fortolkes således, at Google var forpligtiget til at foretage de-indeksering fra Googles søgemaskine, når man søgte på en persons navn, dette på trods af, at oplysningen ikke var offentliggjort af Google selv, men derimod af en tredjemand (websiden), og dette på trods af, at oplysningerne var offentliggjort på lovlig vis.¹⁹⁰

Domstolen slog fast, at artiklerne i henholdsvis direktivets art. 12, litra b og art. 14, stk. 1, litra a, for at kunne overholde de rettigheder som bestemmelserne indeholdte, tillige måtte indeholde en ret til at få slettet links fra søgemaskiners resultatliste¹⁹¹. Domstolen konkluderede også, at selve pligten til at foretage sletning ikke ligger ved udbyder af websiden, som er den der egentligt har offentliggjort oplysningen på internettet, men derimod hos Google som står for at systematisere og muliggøre fremsøgning af de pågældende oplysninger¹⁹².

Domstolen henviste her *igen* bl.a. til, at den behandling som en søgemaskine foretager, adskiller sig fra den behandling som en websideudbyder står for, da søgemaskiners behandling er mere

---

¹⁸⁸ C-131/12, præmis 61

¹⁸⁹ jf. ovenfor kapitel 2, afsnit 2.2.1.2, hvor denne dannede grundlag for en kortere gennemgang.

¹⁹⁰ C-131/12, præmis 62

¹⁹¹ C-131/12, præmis 88

¹⁹² C-131/12, præmis 88

detaljeret og omfattende, eftersom den gør det muligt at tegne en relativ detaljeret profil af den person som søgningen vedrører, hvilket uden søgemaskinen ikke havde været muligt. Domstolen fremhævede i den henseende, at internettet og søgemaskiner i dag har stor betydning i samfundet, hvilket blot medvirker til, at indgrebet i retten til beskyttelse af personoplysninger blot bliver større¹⁹³.

Domstolen afviste Googles påstand om, at der ikke kunne rettes anmodning om sletning til Google, idet det ikke var Google der var ansvarlig for offentliggørelse af personoplysningen, men i stedet udbyderen af websiden som Google linker til¹⁹⁴.

Domstolen fortsatte herefter og udtalte om retten til de-indeksering, at når der skal tages stilling til, hvorvidt der for den registrerede foreligger en ret til de-indeksering fra en søgemaskines resultatliste, er det ikke kun søgemaskinens økonomiske interesse i behandling der kan stå som modhensyn til den registreredes rettighed, men der skal foretages en afvejning, af på den ene side hensynet til privatlivet hos den person som oplysningerne berør¹⁹⁵, overfor på den anden side internetbrugerens potentielle interesse i at få adgang til oplysningerne¹⁹⁶.

Domstolen henviste her til charterets art. 7 og 8 om henholdsvis retten til privatliv og beskyttelse af personoplysninger. Omvendt valgte Domstolen ikke at henvise til charterets art. 11 om ytrings- og informationsfrihed. Det står ikke umiddelbart klart, hvorfor denne ikke blev nævnt af Domstolen. Dette er dog med til at indikere, at Domstolen lagde afgørende vægt på beskyttelse af personoplysninger. Dog nævnes charteret art. 11 af Artikel 29-gruppen i dennes retningslinjer opstillet til brug for opfyldelse af Google Spain-dommen, der fremhæver at der ved vurdering af, hvorvidt der er en pligt til de-indeksering skal tages hensyn til ytringsfriheden¹⁹⁷.

Domstolen slog yderligere i den henseende fast, at der er en *formodning* for, at den registreredes interesse i beskyttelse af sine personoplysninger generelt vejer tungere og går *forud* for

---

¹⁹³ C-131/12, præmis 80

¹⁹⁴ C-131/12, præmis 63

¹⁹⁵ /den registrerede

¹⁹⁶ C-131/12, præmis 81

¹⁹⁷ Artikel 29-gruppens retningslinjer for opfyldelse af Domstolens dom i sagen C-131/12, s. 6

internetbrugerens interesse i at kunne få adgang til oplysningerne¹⁹⁸. Dog fremhævede Domstolen samtidig, at beskyttelse af personoplysninger ikke er en absolut ret¹⁹⁹, og at der kan foreligge afgørende grunde, der kan begrunde, at oplysningerne ikke skal slettes, under hensyn til offentlighedens interesse i kendskab til oplysningerne. Her nævnte Domstolen oplysningens art, hvor følsom oplysningen er og offentlighedens interesse i oplysningen, som værende faktorer af betydning og fremhævede særligt, at dette bl.a. kan variere alt efter persons rolle i det offentlige liv²⁰⁰. Blandt andet fremhævede Domstolen ligeledes, at før der kan komme sletning på tale, er det desuden ikke et krav, at det skader den berørte person²⁰¹.

I den konkrete sag (om Costeja), udtalte Domstolen, at i denne situation, bør der foreligge en ret til, at Costejas navn ikke længere knyttes til en sådan resultatliste. Domstolen lagde bl.a. vægt på, hvor følsomme oplysningerne var og alderen på disse. For så vidt angår modhensyn var Domstolen sparsom med at komme med nogle indikation for, hvad denne lagde til grund for, at sådanne ikke forelå, eftersom Domstolen blot udtalte at der *"ikke synes at foreligge særlige grunde"* i den pågældende situation.²⁰²

4.1.6 Generaladvokatens forslag til en afgørelse

Kontroversielt er det, at Generaladvokaten, N. Jääskinen, i sit forslag til en afgørelse fremsat i juni 2013 på en række områder var uenig med den afgørelse, som Domstolens efterfølgende traf. De mest centrale punkter, omtales i det følgende. Generaladvokatens afgørelse er medtaget, med henblik på at kortlægge, nogle af de argumenter som Domstolen valgte ikke at inddrage i sin afgørelse.

Blandt andet nåede Generaladvokaten til det modsatte resultat, for så vidt angår, hvorvidt Google skulle anses for værende registreringsansvarlig, idet Generaladvokaten lagde til grund, at en udbyder af en søgemaskine på internettet ikke generelt set, kan være at anse som

---

¹⁹⁸ C-131/12, præmis 81 og 99

¹⁹⁹ C-131/12, præmis 92-98

²⁰⁰ C-131/12, præmis 81 og 99

²⁰¹ C-131/12, præmis 96

²⁰² C-131/12, præmis 98

registreringsansvarlig, for det som en tredjemand har lagt ud på internettet²⁰³. Generaladvokaten lagde her vægt på, at søgemaskineudbyderen når dennes søgemaskine udøver sin aktivitet, ikke har kontrol over de oplysninger, som tredjemanden har lagt på internettet²⁰⁴, ligesom udbyderen af søgemaskinen ikke har mulighed for at ændre oplysningerne, som denne ikke selv har offentliggjort²⁰⁵. Generaladvokaten fremhævede desuden, at han ikke mente, at en søgemaskineudbyder i tilfælde af, at man lod disse falde under definitionen af en registreringsansvarlig, ville kunne leve op til direktivets regler, herunder bl.a. de grundlæggende behandlingsprincipper eller betingelserne for behandling af følsomme oplysninger, hvorfor anden fortolkning af direktivet ikke ville være rimelig²⁰⁶. Generaladvokaten gik så langt som til at sige, at det modsatte resultat ville være en "*absurd konklusion*", da søgemaskiner i så fald ikke ville være i overensstemmelse med EU-retten, eftersom dette ville medføre, at behandling af særlige kategorier af personoplysninger som efter direktivets art. 8, automatisk ville blive ulovlig, når de betingelser der er for behandling af denne type af oplysninger, der er strengere end ellers, ikke var opfyldt²⁰⁷.

Dernæst mente Generaladvokaten ikke, modsat Domstolen, at der i direktivets art. 12, litra b og art. 14, stk. 1, litra a, var hjemlet en ret til de-indeksering fra søgemaskinens resultatliste²⁰⁸. Han lagde bl.a. vægt på, at de oplysninger der ønskedes slettet i Google Spain-sagen hverken var *ufuldstændige* eller *urigtige*, hvorfor der ikke var en ret til sletning i henhold til art. 12, litra b, idet oplysninger ifølge denne *navnlig* kunne slettes, såfremt de ikke var behandlet i overensstemmelse med direktivet regler og var *ufuldstændige* eller *urigtige*²⁰⁹.

Ligeledes lagde han vægt på, at en sådan ret til at blive slette ej heller kunne findes i direktivet art. 14, stk. 1, litra a, idet han fremhævede, at denne indeholdte en ret til indsigelse fra den registrerede mod behandling, såfremt der var vægtige eller legitime grunde. Han udtalte her, at præferencer fra den registrerede der ønsker, at bringe en behandling til ophør på baggrund af den registreredes

---

²⁰³ Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-131/12, præmis 100

²⁰⁴ Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-131/12, præmis 84

²⁰⁵ Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-131/12, præmis 86

²⁰⁶ Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-131/12, præmis 89

²⁰⁷ Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-131/12, præmis 90

²⁰⁸ Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-131/12, præmis 111

²⁰⁹ Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-131/12, præmis 104-105

egen subjektive overbevisning om, at behandling er til skade for ham, ikke ifølge Generaladvokaten udgjorde en vægtig legitim grund²¹⁰.

Som argumentation for sit resultat inddragede Generaladvokaten ligeledes, at forslaget til GDPR fra 2012 indeholdte art. 17 om retten til at blive glemt. Denne fremhævede han som en "*retlig nyskabelse*", hvorfor han ikke mente at en sådan ret fandtes i direktivet²¹¹.

Generaladvokaten gik herefter ind i om at hans konklusion, som gennemgået ovenfor, var i overensstemmelse med charteret, og fremhævede at det ville kræve, at charterets art. 7, 8 og 11 blev inddraget, om henholdsvis privatlivets fred, beskyttelse af personoplysninger og ytrings- og informationsfriheden²¹². Det må her fremhæves at Generaladvokaten eksplicit nævnte charterets art. 11 om ytringsfrihed- og informationsfrihed. Han fremhævede, at internetbrugeren er beskyttet af denne, og at denne kræver en "*særlig beskyttelse*" i EU-retten, og brugte som argument, at vi ikke skal nå en tendens, der ses i nogle lande, hvor indhold op internettet censureres²¹³. Ligeledes fremhævede Generaladvokaten, at Menneskerettighedsdomstolen i sin afgørelse *The Times Newspapers Ltd mod Det Forenede Kongerige (nr. 1 og 2)* udtalte at:

"internetarkiver yder et vigtigt bidrag til at bevare og stille nyheder og oplysninger til rådighed".²¹⁴

Eftersom Generaladvokaten gjorde så meget ud af at gå ind i informations- og ytringsfrihedens kan det undre at Domstolen ikke nævnte denne på samme måde i sin afgørelse. I forhold til privatlivets fred og beskyttelse af personoplysninger henviste Generaladvokaten blot kort til Menneskerettighedsdomstolen afgørelse i *Ovchinnikov mod Rusland*, der udtalte at:

"en indskrænkning i gengivelsen af oplysninger, som allerede er tilgængelige for offentligheden, under visse omstændigheder kan begrundes, f.eks. for at forhindre yderligere spredning af oplysninger om en persons privatliv, som ikke er en del af en politisk eller offentlig debat".²¹⁵

Selvom Generaladvokaten på den baggrund lagde til grund, at der kan forekomme tilfælde hvor allerede offentliggjorte oplysninger ikke bør gengives, eller hvor gengivelse i hvert fald bør

---

²¹⁰ Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-131/12, præmis 106-108

²¹¹ Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-131/12, præmis 110

²¹² Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-131/12, præmis 103 og 111

²¹³ Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-131/12, præmis 121

²¹⁴ Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-131/12, præmis 123 og Menneskerettighedsdomstolens afgørelse i *The Times Newspapers Ltd mod Det Forenede Kongerige (nr. 1 og 2)*, præmis 45

²¹⁵ Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-131/12, præmis 127 og Menneskerettighedsdomstolens afgørelse i *Ovchinnikov mod Rusland*, præmis 50

indskrænkes, gik Generaladvokaten hurtig retur til charterets art. 11 og udtalte, at beskyttelsen af personoplysninger "*især*" skal afvejes op mod hensynet til ytrings- og informationsfriheden²¹⁶, hvorfor Generaladvokaten endeligt konkluderede, at efter hans opfattelse så indeholdte direktivets art. 12, litra b og 14, stk. 1, litra a, ikke en ret til at blive glemt²¹⁷.

Generaladvokaten fremhævede særligt her, at han mener, at søgemaskiner på internettet er vigtige i det moderne samfund for at informationsfriheden kan udøves, og udtalte ligefrem, at internetbrugers ret til information ville blive "*undergravet*" såfremt en søgemaskinens resultatliste bliver censureret²¹⁸.

Ser man på de forskelle der er mellem Domstolens afgørelse og Generaladvokatens forslag til en afgørelse fremstår det klart, at Domstolen i Google Spain-sagen ikke fremhævede hensynet til ytrings- og informationsfriheden som særligt væsentligt. Domstolen er i den modsatte grøft og går rent faktisk så langt som til at sige, at der er en *formodning* for, at beskyttelse af personoplysninger går *forud* for internetbrugers interesse i opnå adgang til oplysningerne. Der kan argumenteres for, at det er relativt vidtgående, at Domstolen træffer beslutning om at, et én grundlæggende rettighed har formodning for, at veje tungere end én anden. Der må dog argumenteres for, at denne beslutning træffes under hensyn til, at oplysningen fortsat er tilgængelig på internettet, og således ikke *direkte* slettes og bliver utilgængelige, men udelukkende fjernes fra en søgemaskines resultatliste, hvorved fremsøgning besværliggøres men ikke umuliggøres.

4.1.7 Opsummerende

Med Google-Spain sagen underkendte Domstolen en række af Generaladvokatens argumentationer og slog for første gang fast at, den aktivitet som søgemaskiner foretager er at definere som en *behandling af personoplysninger*, at Google er at anse for *registreringsansvarlig*²¹⁹, at den aktivitet som Google udførte i sagen faldt inden for det *territoriale anvendelsesområde*, ligesom det mest centralt ved dommen blev lagt fast, at der efter direktivets 12, litra b og art. 14, stk. 1, litra a, bestod en ret til de-indeksering fra søgemaskinens resultatliste, når man søger på en søgemaskines på

---

²¹⁶ Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-131/12, præmis 128

²¹⁷ Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-131/12, præmis 137

²¹⁸ Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-131/12, præmis 131

²¹⁹ /dataansvarlig

baggrund af en persons navn, dette på trods, at oplysningerne er korrekte og er offentliggjort på lovlige vis.

Domstolens afgørelse er ifølge Vibeke Borger et udtryk for, at Domstolen ved sin afgørelse har lagt betydelig vægt på, at sikre en effektiv databeskyttelse i EU²²⁰, ligesom hun fremhæver, at Domstolen ser søgemaskiners aktivitet som særlig udfordrende for beskyttelsen af personoplysninger, idet dette muliggør, at man kan tegne et detaljeret billede af en fysisk person²²¹. Ligeledes fremhæver hun, at det ovenfor omtalte "*differentierede persondataansvar*" gør, at dommen ikke tager sigte på, hvilken oplysning der behandles, men derimod *konsekvenserne* ved den behandling der foretages²²².

På baggrund af Google Spain-sagen har Artikel 29-gruppen udarbejdet en vejledning, der skal bidrage til opfyldelse af Domstolens dom i Google-Spain sagen²²³, som fortsat er anvendelig trods Artikel 29-gruppens ophør²²⁴. Artikel 29-gruppen fremhæver i den forbindelse en række kriterier, som tilsynsmyndighederne i medlemsstaterne skal følge når de behandler en eventuel klage over, at en søgemaskineudbyder har afvist at slette personoplysninger, som fremkommer på dennes søgemaskine på baggrund af en søgeforespørgsel på en fysisk persons navn. Artikel 29-gruppen har udarbejdet denne på baggrund af klager, hvor anmodninger om sletning fra søgemaskiner ikke er blevet imødekommet. Som tidligere fremhævet er den omtalte liste over kriterier ikke udtømmende, og listen skal ifølge Artikel 29-gruppen udvikle sig i takt med gjorte erfaringer på området²²⁵.

Fra Artikel 29-gruppens liste kan af kriterier fremhæves, at det indgår i vurderingen om: den registrerede er mindreårig, om oplysningerne er nøjagtige, om oplysningerne er relevante, hvor

---

²²⁰ Borberg 2016, s. 9

²²¹ Ibid., s. 10

²²² Ibid., s. 12

²²³ Artikel 29-gruppens retningslinjer for opfyldelse af Domstolens dom i sagen C-131/12, vedtaget den 26. november 2014.

²²⁴ Guidelines on the criteria of the Right to be Forgotten in the search engines cases under the GDPR, s. 9, punkt 31

²²⁵ Artikel 29-gruppens retningslinjer for opfyldelse af Domstolens dom i sagen C-131/12, s. 5

følsomme oplysningerne er, om oplysningerne er forældede, om oplysningerne er til skade for den registrerede, om oplysningerne vedrører strafbare forhold, med videre²²⁶.

4.1.8 Diskussion – retten til at blive glemt fra søgemaskiners resultatliste i lyset af Google Spain-sagen

Siden Domstolens afgørelse i Google Spain-sagen har afgørelsen i litteraturen været genstand for en del omtale og kritik²²⁷. Et par af de væsentligste kritikpunkter vil blive søgt kortlagt i det følgende, da disse kritikpunkter bidrager til at belys, hvorvidt en harmoniseret tilgang til retten til de-indeksering er muligt i praksis.

Christopher Kuner har bl.a. argumenteret for, at Domstolen med sin dom i Google Spain-sagen lader en række spørgsmål stå ubesvaret hen, ligesom han har advokeret for, at dommen på en række områder ikke er tilstrækkelig klar.²²⁸

Blandt andet fremhæver Kuner, at dommen er misforstået, idet den ikke som sådan hjemler en ret til at blive glemt men nærmere en "*right to suppression*", idet selve oplysningen ikke bliver slettet fra internettet, men der er udelukkende tale om sletning af linket på søgemaskinens resultatliste, det vil sige de-indeksering²²⁹. Ligesom han fremhæver, at den definition som Domstolen anlægger af søgemaskiner²³⁰ er uklar, idet det ikke med dommen står tilstrækkeligt klart, hvorvidt eksempelvis søgemaskiner, der ikke er offentligt tilgængelige på samme måde som søgemaskiner som Google, Bing og Yahoo er, vil være omfattet af rettigheden²³¹.

Dernæst fremhæver han, at selve den søgning der skal foretages for at være berettiget til sletning er tvetydig, idet Domstolen i Google Spain-sagen beslutter, at retten omfatter søgninger på en "*persons navn*"²³². Han argumenterer for, at søgning på andre ord end en persons navn, også vil

---

²²⁶ Se: Artikel 29-gruppens retningslinjer for opfyldelse af Domstolens dom i sagen C-131/12, s. 12-20

²²⁷ For relevant omtale se: Kuner 2015, s. 2

²²⁸ Kuner 2015

²²⁹ Ibid., s. 7

²³⁰ C-131/12, præmis 21

²³¹ Kuner 2015, s. 8

²³² C-121/12, præmis 100

kunne frembringe personoplysninger på søgemaskiner, og henset til, at Domstolen i sin afgørelse i Google Spain-sagen lagde særligt afgørende vægt på beskyttelse af personoplysninger, vil det være underligt at begrænse retten til sletning til søgninger på en persons navn, eftersom beskyttelsen jo i så fald, på områder ikke vil være tilstrækkelig fyldestgørende og opfylde det egentlige formål med afgørelsen.²³³

Yderligere fremhæver Kuner, at det er vigtigt, at de betingelser som retten skal udøves under, og de undtagelser der er, står klart, således at de aktører, der operer på området, har en reel mulighed for at håndhæve retten. Han argumenterer for, at dette ikke entydigt er tilfældet med Google Spain-sagen, der kun bidrager med meget lidt hjælp i relation til afgørelsen af, hvornår retten til at blive glemt må vige til side for andre hensyn²³⁴, da dommen udelukkende i relation hertil nævnte en række hensyn, herunder oplysningens art, hvor følsom oplysningen er og offentlighedens interesse i oplysningen, hvor særligt en person der har en rolle i det offentlige liv har en betydning²³⁵.

Slutteligt argumenter Kuner ligeledes for, at private aktører som f.eks. Google, pålægges en stor byrde, fordi de egentlig står med opgaven om, at fastlægge anvendelsesområdet af retten til deindeksering som fastlagt i Google Spain-sagen²³⁶. Det er en ret stor byrde, der umiddelbart er svær at løfte, og henset til den række af præjudicielle spørgsmål, som Domstolen de seneste par år er blevet bedt om at tage stilling²³⁷, er afvejningen end ikke nem at foretage for de nationale domstole. Kuners kritikpunkter argumenterer for, at der kan være problematikker forbundet med harmonisering.

Domstolens afgørelse i Google Spain-sagen har desuden været kritiseret af Stefan Kulk mfl. for, ikke at tage tilstrækkeligt hensyn til informationsfriheden, ligesom den har været underlagt kritik for ikke at være i overensstemmelse med Menneskerettighedsdomstolens praksis, idet Domstolen i Google Spain-sagen valgte at træffe afgørelse om, at der er en *formodning* for at beskyttelse af

---

²³³ Kuner 2015, s. 8-9

²³⁴ Ibid., s. 13

²³⁵ C-131/17, præmis 81

²³⁶ Kuner 2015, s. 18

²³⁷ Blandt andet C-136/17, om følsomme oplysninger, C-507/17, om det territoriale anvendelsesområde og C-460/20, som for nyligt er forelagt Domstolen.

personoplysninger har *forrang* for ytrings- og informationsfriheden²³⁸. Ved denne argumentation blev der henvist til Menneskerettighedsdomstolens afgørelse i Von Hannover v. Germany²³⁹, hvor Menneskerettighedsdomstolen udtalte, at ytringsfriheden og privatlivets fred fortjener "*equal respects*"²⁴⁰.

At det har været nødvendigt for Artikel 29-gruppen af opstille retningslinjer til brug for opfyldelse af Google Spain-sagen bidrager ligeledes positivt til argumentationen om, at der efter Domstolens afgørelse foreligger en del spørgsmål, der ikke er tilstrækkeligt belyst. Ser man nærmere ind i de kriterier, der er opstillet af Artikel 29-gruppen, står det også klart, at de kriterier der er anført af gruppen på en række områder er flydende og på flere punkter ukonkrete.

Først og fremmest anfører Artikel 29-gruppen, at intet af de oplyste kriterier i vejledningen i sig selv er afgørende²⁴¹. Man kan i den forbindelse stille spørgsmålstejn ved, hvornår et eller flere kriterier i sig selv, i så fald vil skulle tillægges afgørende betydning for en sags udfald? Ligeledes kan fremhæves, at Artikel 29-gruppen har anført, at et kriterie der indgår i vurdering er, om oplysningerne fortsatte er *relevante* og at relevans hænger sammen med alderen på oplysningerne²⁴². I den relation anfører Artikel-29 gruppen, at en oplysning der er offentliggjort for 15 år siden vil være mindre relevant end en oplysning offentliggjort for 1 år siden. Men hvornår er den tid der er gået tilstrækkelig til at oplysningen ikke er relevant længere? Umiddelbart er spørgsmålet svært at besvare ud fra vejledningen, idet det spænd som Artikel 29-gruppen har anført er stort. Ligeledes kan som et eksempel fremhæves, at *nøjagtigheden* anføres som et kriterie, og at dette hænger sammen med om oplysningerne er "*nøjagtige i forhold til et faktum*"²⁴³. Men hvad, hvis der er stridighed om, hvorvidt en oplysning er korrekte i forhold til faktum?

Dernæst gav Domstolen i sin afgørelse ikke særlig meget hjælp, for så vidt angår, hvilke modhensyn der kan begrunde at nægte at efterkomme en anmodning om sletning. Vedrørende Constejas

---

²³⁸ Kulk 2014, s. 8

²³⁹ App. nr. 40660/08 og 60641/08 (II)

²⁴⁰ App. nr. 40660/08 og 60641/08 (II), præmis 106

²⁴¹ Artikel 29-gruppens retningslinjer for opfyldelse af Domstolens dom i sagen C-131/12, s. 12

²⁴² Ibid., s. 16

²⁴³ Ibid., s. 15

konkrete sag udtalte Domstolen blot at der, *"ikke synes at foreligge særlige grunde"* i den pågældende situation²⁴⁴. Denne udtalelse giver ikke meget hjælp til medlemsstaterne når de skal foretage en vurdering af, hvorvidt der foreligger stærkere modhensyn i en konkret sag.

Domstolens afgørelse har været genstand for diskussion og væsentlige kritikpunkter. Dette viser, at området ikke er nemt at håndtere. Der er tale om en afgørelse afsagt af Domstolen, så dommen kan dermed uden tvivl tillægges høj præjudikatsværdi. Samtidig er det dog vigtigt at have disse ovenfor omtalte kritikpunkter for øje, idet disse kritikpunkter unægtelig siger noget om, hvor der er ubesvarede spørgsmål og problemstillinger foreligger, samtidig med at dette formentlig har væsentlig betydning for, hvorvidt en harmoniseret tilgang i medlemsstaterne reelt er egentlig mulig i praksis. Ligesom det, at Generaladvokaten på en række afgørende punkter var direkte uenig i Domstolens afgørelse, viser et paradigmeskifte.

4.2 C-136/17, Google2-sagen

4.2.1 Indledende bemærkninger

Med Google2-dommen afsagt i september 2019²⁴⁵, har Domstolen fulgt op på sin første afgørelse vedrørende retten til at blive glemt fra søgemaskiner på internettet. Afgørelsen er truffet efter GDPR's ikrafttrædelse, men er forelagt Domstolen på baggrund af fortolkning af direktivets regler²⁴⁶. Idet afgørelsen er truffet efter forordningens ikrafttrædelse, er forordningens relevante bestemmelser ligeledes inddraget i Domstolens afgørelse for at sikre afgørelsens værdi²⁴⁷.

Domstolen tog med Google2-sagen bl.a. stilling til om, der allerede på baggrund af en oplysnings karakter som en følsom personoplysning, foreligger en ret til de-indeksering fra søgemaskiners resultatliste, og at det dermed på denne baggrund, når der er tale om følsomme oplysninger, ikke ville være nødvendighed for søgemaskineudbyderen at foretage den som i Google Spain-sagen omtalte vurdering, men at der blot foreligger en konsekvent forpligtelse til de-indeksering.

---

²⁴⁴ C-131/12, præmis 98

²⁴⁵ Samme dag faldt der afgørelse i Google v CNIL-sagen, der vedrørte det territoriale anvendelsesområde af retten til de-indeksering. Denne dom danner grundlag for en kortere gennemgang ovenfor i kapitel 2 afsnit 2.2.1.2.

²⁴⁶ C-136/17, præmis 32

²⁴⁷ C-136/17, præmis 33

Ligeledes vil der blive set nærmere på, om Google2-sagen bidrager med relevante aspekter for så vidt angår, hvornår der foreligger en retten til at blive glemt, som fastslået i Google Spain-sagen.

4.2.2 Sagens faktiske omstændigheder

Sagen vedrørte fire selvstændige klagesager, mellem henholdsvis GC, AF, BH og ED på den ene side, og det franske datatilsyn, CNIL på den anden side. De fire personer havde hver især, på baggrund af Google Spain-sagen, anmodet Google om at fjerne links fra Googles søgemaskine, der fremkom på baggrund af en søgeforespørgsel på de fire personers navne²⁴⁸. Google afviste at efterkomme disse anmodninger, hvorfor de fire personer klagede til CNIL. CNIL besluttes i alle fire klagesager ikke at pålægge Google, at fjerne de omhandlede links fra Googles søgemaskine²⁴⁹.

De links som de fire personer ønskede slettet vedrørte links med følgende indhold:

GC ønskede, at det link der fremkom, når man søgte på hendes navn, der ledte brugeren til en Youtube side fra 2011, hvor der fandtes satiriske fotos af hende, der var blevet offentliggjort i forbindelse med, at hun opstillede til kantonalvalget, slettet. De satiriske fotos fremstillede hende sammen med kommunens borgmester, som viste deres seksuelle forhold og dets betydning for hendes politiske karriere.²⁵⁰

AF ønskede et link fjernet, der viste brugeren af Googles søgemaskine til en artikel i et dagblad fra 2008, der var gengivet på websiden "Center til bekæmpelse af mental manipulation", der satte AF i forbindelse med hans tidligere virke som PR-ansvarlig hos Scientology-Kirken.²⁵¹

BH ønskede de links fjernet der fremkom til artikler der omhandlede, at BH sammen med en række andre politikere havde været sigtet i en sag, der vedrørte finansiering af Det Republikanske Parti i Frankrig.²⁵²

---

²⁴⁸ C-136/17, præmis 24

²⁴⁹ C-136/17, præmis 29

²⁵⁰ C-136/17, præmis 25

²⁵¹ C-136/17, præmis 26

²⁵² C-136/17, præmis 27

ED ønskede et link fjernet til to artikler der omhandlede referater fra en tidligere straffesag, hvor ED var blevet idømt en længere fængselsstraf for seksuelle overgreb mod mindreårige.²⁵³

Fælles for alle disse var, at oplysningerne vedrørte personoplysninger der er omfattet af de særlige kategorier i henholdsvis GDPR art. 9 og 10, og at de på den baggrund mente, at de havde en universel ret til sletning.

På baggrund af de afviste klagesager blev der anlagt en sag ved den kompetente franske domstol²⁵⁴²⁵⁵. Vanskeligheder ved fortolkning af direktivet førte til, at en række præjudicielle spørgsmål blev forelagt Domstolen²⁵⁶. Blandt andet blev Domstolen bedt om at tage stilling til, 1) om reglerne for behandling af de særlige kategorier af personoplysninger i henhold til direktivets art. 8, stk. 1 og stk. 5 finder anvendelse på søgemaskiner, 2) om en søgemaskine kan nægte at efterkomme en anmodning om sletning, henset til at behandlingen falder under direktivets art. 8, stk. 2. (særligt litra a og e), og 3) et spørgsmål der vedrørte, om oplysninger om en retlig procedure er omfattet af direktivets art. 8, stk. 5, og om søgemaskiner er forpligtet til at fjerne sådanne, hvis de ikke længere afspejler den aktuelle situation²⁵⁷. Udelukkende disse aspekter af dommen vil blive behandlet i det følgende, og gennemgås i den omtalte rækkefølge.

4.2.3 Søgemaskiners behandling af særlige kategorier af personoplysninger

I Google2-sagen tog Domstolen som det første stilling til, hvorvidt reglerne for behandling af særlige kategorier af personoplysninger i henhold til direktivets art. 8, stk. 1 og 5²⁵⁸ finder anvendelse på søgemaskiner²⁵⁹.

---

²⁵³ C-136/17, præmis 28

²⁵⁴ Conseil d'Etat

²⁵⁵ C-136/17, præmis 30

²⁵⁶ C-136/17, præmis 31

²⁵⁷ C-136/17, præmis 31

²⁵⁸ Direktivets art. 8, stk. 1 og 5 svarer til henholdsvis GDPR's art. 9 og 10, med visse ændringer, jf. C-136/17, præmis

41

²⁵⁹ C-136/17, præmis 38

Domstolen konkluderede, at disse behandlingsregler finder anvendelse på søgemaskineudbydere, dog *”indenfor rammerne af dennes ansvar, kompetencer og muligheder som registreringsansvarlig for den behandling, der foretages ved dennes søgemaskines aktivitet”*.²⁶⁰

Indenfor rammerne af dennes ansvar, kompetence og muligheder betyder, at udbyderen af en søgemaskine først skal foretage vurderingen af, hvorvidt den opfylder de betingelser der er for behandling af særlige kategorier af personoplysninger i direktivets art. 8, når den registrerede anmoder om de-indeksering²⁶¹. Dette er i overensstemmelse med Generaladvokaten M. Szpunars opfattelse²⁶². Fremgangsmåde er omtalt som en *”notice and delist”* procedure²⁶³.

Domstolen lagde ved sin afgørelse bl.a. vægt på, at det fremgår af ordlyden af direktivet og GDPR, at de forbud mod behandling som disse bestemmelser indeholder, gælder på *”enhver form for behandling af særlige kategorier af oplysninger”*²⁶⁴, ligesom der ikke er andre bestemmelser hverken i direktivet eller GDPR, hvor forbuddene er fraveget under hensyn til den behandling som en søgemaskine foretager²⁶⁵. Endelig fremhævede Domstolen, at en beslutning om ikke at lade søgemaskinens aktivitet være omfattet af de særlige krav der stilles til behandlingen af personoplysninger i direktivets art. 8, stk. 1 og stk. 5 henholdsvis GDPR art. 9 og 10, ville være *direkte i strid med formålet* med bestemmelserne, der netop er til for at sikre en øget beskyttelse ved behandling af sådanne særligt følsomme personoplysninger, hvor behandling grundet oplysningens karakter kan udgøre et ekstra stort indgreb i den registreredes grundlæggende rettighed om beskyttelse af personoplysninger²⁶⁶.

Domstolen nåedes således frem til, at en udbyder, når denne behandler sådanne særlige kategorier af personoplysninger i princippet er forpligtet til at foretage sletning på baggrund af en anmodning herom.^{267 268}

---

²⁶⁰ C-136/17, præmis 47-48

²⁶¹ C-136/17, præmis 46

²⁶² Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-136/17, præmis 45-49

²⁶³ Calster 2020, s. 146

²⁶⁴ C-136/17, præmis 42

²⁶⁵ C-136/17, præmis 43

²⁶⁶ C-136/17, præmis 44

²⁶⁷ C-136/17, præmis 69

²⁶⁸ Dog med forbehold for undtagelserne – mere herom i det følgende.

Der kan argumenteres for, at Domstolen på den baggrund opstillede en ret omfattende undtagelse, der kun gælder for søgemaskineudbydere, da en dataansvarlig ellers skal sikre sig at dennes behandling er i overensstemmelse med de databeskyttelsesreglerne, når denne foretager sin behandlingsaktivitet. Her tillader Domstolen, for at sikre søgemaskiners lovlighed, at denne vurdering først skal finde sted, når udbyderen anmodes om de-indeksering. I princippet kan søgemaskiner i så fald eksempelvis behandle følsomme personoplysninger lovligt, selvom behandling af disse følsomme oplysninger ellers ikke er omfattet af en af undtagelserne i direktivets art. 8 stk. 2 henholdsvis GDPR's art. 9, stk. 2, dette så længe den registrerede ikke har anmodet om de-indeksering. Domstolen tager på dette punkt et øget sigte på at sikre internetbrugerens informationsfrihed.²⁶⁹

4.2.4 Kan søgemaskiner afslå en anmodning om de-indeksering af følsomme personoplysninger

Som det andet tog Domstolen stilling til, hvorvidt søgemaskiner kan nægte at efterkomme en anmodning om de-indeksering af følsomme personoplysninger, på baggrund af, at disse er omfattet af en af undtagelserne. Specifikt blev Domstolens bedt om at kigge nærmere på undtagelserne i henholdsvis i direktivets art. 8, stk. 2, litra a og e, til det forbud der er mod behandling af følsomme oplysninger i art. 8, stk. 1.

Domstolen udtalte, at søgemaskiner *i princippet* kan være omfattet af undtagelserne under direktivets art. 8, stk. 2, litra a om samtykke, litra e om oplysninger der er offentliggjort af den registrerede selv, og stk. 4 om hensyn til samfundsinteresser eller hvor medlemsstaternes nationale ret står i rimeligt forhold til målet. Disse svarer til henholdsvis GDPR's artikel 9, stk. 2, litra a, litra e og litra g.²⁷⁰

Domstolen gik herefter nærmere ind i disse og udtalte, at søgemaskiners behandling på baggrund af et samtykke (litra a) vanskeligt kan lade sig gøre, under hensyn til, at et samtykke skal være

---

²⁶⁹ Globocnik 2020, s. 383

²⁷⁰ C-136/17, præmis 61

specifikt og vedrøre den behandling som søgemaskinen foretager²⁷¹, hvorimod det at oplysningen er offentliggjort af den registrerede selv, må være en undtagelse, der kan anvendes af søgemaskiner som behandlingsgrundlag²⁷². Domstolen nåede frem til at søgemaskiner med hjemmel i denne undtagelse (litra e) kan behandle følsomme oplysninger, når blot de øvrige grundlæggende principper for behandling af personoplysninger er opfyldt, jf. direktivet art. 6 henholdsvis GDPR art. 5²⁷³. Medmindre den registrerede kan komme med indsigelser mod behandling, under hensyn til dennes særlige situation²⁷⁴.

Domstolen gik videre og udtalte derudover, at søgemaskineudbyderen også kan finde hjemlen til behandling af følsomme oplysninger i direktivets art. 8, stk. 4 henholdsvis GDPR's art. 9, stk. 2, litra g, der omhandler samfundsmæssige interesser. Domstolen fremhævede her, at en sådan samfundsmæssig interesse kan foreligge i internetbrugerens interesse i medfør af charterets art. 11 om ytrings- og informationsfrihed. Domstolen fortsatte og lagde endnu engang til grund, at rettighederne om beskyttelse af personoplysninger som indeholdt i charterets art. 7 og 8, fortsat har en formodning for, at vejere tungere end hensynet til internetbrugerens interesse i oplysningerne.²⁷⁵ Domstolen slog igen fast, at der *uanset* skal foretages en afvejning af de to grundlæggende rettigheder, og Domstolen nævnte her de samme faktorer af betydning som den gjorde i Google Spain-sagen²⁷⁶. Dog nævnte Domstolen, at den omstændighed, at en søgemaskine behandler personoplysninger, der er omfattet af én af de særlige kategorier af personoplysninger, kan udgøre et "*særligt alvorligt*" indgreb i den registrerede rettigheder²⁷⁷. Derfor skal en udbyder af en søgemaskine, når en anmodning om de-indeksering omhandler disse særlige kategorier af personoplysninger, "*prøve om medtagelsen af linket på resultatlisten [...], er strengt nødvendig (min fremhævelse) for at beskytte den i charterets art. 11 knæsatte informationsfrihed for internetbruger...*".²⁷⁸

---

²⁷¹ C-136/17, præmis 62

²⁷² C-136/17, præmis 63

²⁷³ C-136/17, præmis 64

²⁷⁴ C-136/17, præmis 65

²⁷⁵ C-136/17, præmis 66

²⁷⁶ Ibid.

²⁷⁷ C-136/17, præmis 67

²⁷⁸ C-136/17, præmis 68

Domstolen tog med dommen et skridt mod beskyttelsen af informationsfriheden, ved eksplicit at nævne charterets art. 11. Men samtidig lagde Domstolen vægt på, at behandling af særlige kategorier af personoplysninger kan udgøre være særligt stort indgribende, hvorfor modhensyn udelukkende står, når medtagelsen af et link er *strengt nødvendig*.

4.2.5 Oplysninger om straffedomme

Ved besvarelsen af det fjerde spørgsmål lagde Domstolen til grund, at oplysninger vedrørende en retslig procedure, der er indledt mod en fysisk person, udgør en oplysning om straffedomme, som indeholdt i direktivets art. 8, stk. 5 henholdsvis GDPR art. 10. Dette uanset, om personen rent faktisk bliver dømt²⁷⁹. På den baggrund vil søgemaskiner når den indekserer links med sådanne oplysninger, behandle denne type oplysninger, jf. direktivets art. 8, stk. 5 henholdsvis GDPR art. 10, og være *”underlagt særlige restriktioner”*²⁸⁰.

Ligeledes lagde Domstolen til grund, at ønskes der slettet links der vedrører retslige procedurer i en straffesag, skal den samme vurdering som ellers foretages, altså en afvejning mellem på den ene side hensynet til beskyttelse af personoplysninger contra ytringsfriheden²⁸¹. Domstolen henviste i den forbindelse til Menneskerettighedsdomstolens praksis og fremhævede bl.a. en række faktorer som værende en del af afvejningen, når der er tale om sager, hvor der er indekseret oplysninger om en retslig procedure i en straffesag, der ikke længer svarer til den aktuelle retslige situation. Herunder overtrædelsens art, grovhed, procedurens forløb, udfald, tid, den registreredes rolle i det offentlige liv, dennes tidligere adfærd og hensynet til offentlighedens interesse.²⁸²

4.2.6 Søgemaskiners forpligtelse til at fremstå rigtige og ajourførte

I relation til det fjerde spørgsmål fremsatte Domstolen et *obiter dictum*, da Domstolen udtalelse:

”selv om en søgemaskine måtte fastslå, [...]at medtagelsen af det pågældende link viser sig at være strengt nødvendig for at forene den registreredes ret til respekt for privatlivet og beskyttelsen af personoplysninger med informationsfriheden for de internetbrugere, der potentielt er interesserede, er denne udbyder under alle omstændigheder forpligtet til seneste i forbindelse med anmodningen om fjernelse af tilpasse resultatlisten på en sådan måde, at det samlede image, der følger heraf for internetbrugeren, afspejler den

---

²⁷⁹ C-136/17, præmis 72

²⁸⁰ C-136/17, præmis 73

²⁸¹ C-136/17, præmis 75

²⁸² C-136/17, præmis 76-77

*aktuelle retslige situation, hvilket bl.a. indebærer, at links til websider, der indeholder oplysninger herom, vises øverst op denne liste”.*²⁸³

Domstolen henviste dermed til, at selvom det besluttes, at en anmodning om de-indeksering ikke efterkommes, så skal søgemaskineudbyderen stadig sikre sig, at tilpasse det søgeresultat der fremkommer når man søger på den pågældende persons navn, således at søgeresultatet stemmer overens med *”den aktuelle retslige situation”*.

Domstolen henviste mærkværdigt nok ikke til de grundlæggende principper for behandling af personoplysninger, herunder princippet om rigtighed som indeholdt i direktivet art. 6, stk. 1, litra d henholdsvis GDPR art. 5, stk. 1, litra d, der foreskriver at når der behandles personoplysninger, så skal de være korrekte og ajourførte. Bestemmelsen fastslår at *”ethvert rimeligt skridt”* skal tages for at sikre dette.

Domstolens *obiter dictum* åbner op for flere nye spørgsmål, eftersom det på den baggrund er svært at svare på, hvem der rent faktisk skal stå for at vurdere, om et søgeresultat er tilstrækkeligt retvisende. Ligeledes kan der argumenteres for, at det ikke er muligt at sikre dette taget søgemaskinens teknologi i betragtning, eftersom det vil forudsætte, at søgemaskinen rent faktisk forstår, hvad den viser af resultater. Den praktiske betydning af Domstolens *obiter dictum* er derfor uvis.²⁸⁴

4.2.7 Opsummerende

Med Google2-sagen slog Domstolen fast, at reglerne for behandling af særlige kategorier af personoplysninger i henhold til direktivets art. 8, stk. 1 og stk. 5 henholdsvis GDPR art. 9 og 10, ligeledes finder anvendelse på søgemaskineudbydere²⁸⁵, dog *”indenfor rammerne af dennes ansvar, kompetencer og muligheder...”*²⁸⁶, hvilket betyder, at udbyderen først skal tage stilling til, om denne overholder de strengere krav til behandling af sådanne kategorier af personoplysninger, når der anmodes om de-indeksering.

---

²⁸³ C-136/17, præmis 78

²⁸⁴ Globocnik 2020, s. 385

²⁸⁵ C-136/17, præmis 38

²⁸⁶ C-136/17, præmis 47-48

Dernæst blev det slået fast, at søgemaskiner kan foretage en afvejning af de hensyn som direktivets art. 8, stk. 2 indeholder. Navnlig vil søgemaskiner kunne have hjemmel til behandlingen af følsomme oplysninger i direktivets art. 8, stk. 1, litra e og stk. 4, henholdsvis GDPR's art. 9, litra e og g.

Med Google2-sagen er der desuden fortsat en formodning for, at hensynet til beskyttelsen af personoplysninger går forud for hensynet til ytrings- og informationsfriheden, og der skal uanset personoplysningens karakter foretages en afvejning mellem de to. Dog vælger Domstolen eksplicit at nævne charterets art. 11, hvilket taler for, at Domstolen i højere grad har hensynet til ytrings- og informationsfriheden for øje, end denne havde i Google Spain-sagen.

Samtidig kan det med Google2-sagen lægges til grund, at når der behandles særlige kategorier af personoplysninger fremhævede Domstolen, at en sådan behandling kan være særligt indgribende for den registrerede, hvorfor der må foretages om medtagelsen er "*strengt nødvendig*" under hensyn til internetbrugeren informationsfrihed. På den baggrund kan det modsat lægges til grund, at følsomme personoplysninger nyder en øget beskyttelse og at der ved behandling af sådanne, skal mere til, før man kan afvise en anmodning om de-indeksering. Dette stemmer overens med den øgede beskyttelse som der foreskrives ved behandling af følsomme oplysninger, samt Artikel 29-gruppens vejledning, der i dennes liste over kriterier fremhævede, at behandling af følsomme oplysninger generelt set er mere indgribende, hvorfor der i højere grad må foreligge en ret til de-indeksering, såfremt oplysningen vedrører en sådan kategori af oplysninger²⁸⁷.

Dernæst kan fremhæves, at Domstolen fortolker oplysninger om straffedomme relativt bredt, og at nogenlunde den samme vurdering for, hvorvidt der skal ske sletning foreligger for oplysninger om en retslig procedure i en straffesag, når de ikke længere svarer til den aktuelle retslige situation.

Ligeledes fremgår det, at søgemaskineudbyderen har en generel forpligtigelse til, at det søgeresultat der fremkommer fremstår så det afspejler "*den aktuelle retslige situation*"²⁸⁸.

---

²⁸⁷ Artikel 29-gruppens retningslinjer til brug for opfyldelse af EU-domstolens dom i Google Spain-sagen s. 18

²⁸⁸ C-131/12, præmis 78

4.3 Delkonklusion

Retten til at blive glemt for så vidt angår søgemaskiners behandling af personoplysninger i lyset af Google Spain og Google 2 dommene.

På baggrund af ovenforstående analyse af Domstolens to afgørelser kan det konkluderes, at der foreligger ret til de-indeksering fra søgemaskiners resultatliste på internettet. Denne ret foreligger ligeledes efter GDPR, på trods af, at retten for første gang blev slået fast efter direktivets regler.

På baggrund af de to afgørelser kan det konkluderes, at udbyderens af en søgemaskine, når den registrerede anmoder om at få et link slette fra en søgemaskine skal foretage sig følgende:

Først og fremmest skal søgemaskineudbyderen, når denne modtager en anmodning om de-indeksering vurdere, om der foreligger en oplysning, der er karakteriseret som en følsom personoplysning. Såfremt dette er tilfældet skal der i princippet foretages de-indeksering, medmindre en af undtagelserne i direktivets art. 8, stk. 2 gør sig gældende, hvor særligt litra e og stk. 4 er anvendelige²⁸⁹. Det forudsætter dog, at de grundlæggende principper for behandling er opfyldt²⁹⁰. Dog skal sletning alligevel skal, hvis den registrerede kommer med indsigelser mod behandlingen under hensyn til den pågældendes særlige situation, og der ikke foreligger vægtige legitime grunde.

Dernæst skal udbyderen af søgemaskinen *som altid* uanset personoplysningens karakter, foretage en afbalancering af på den ene side internetbrugerens interesse i at få adgang til de omhandlede oplysninger overfor den registreredes interesse i at opnå kendskab til oplysningerne, og der foreligger fortsat en formodning om, at beskyttelse af personoplysninger går forud. Når der behandles følsomme personoplysninger skal medtagelsen dog være *strengt nødvendig* før nægtelse af sletning kan komme på tale.

Artikel 29-gruppens vejledning til brug for opfyldelse af Google Spain-sagen, er desuden fortsat anvendelig.

---

²⁸⁹ Svarer til henholdsvis GDPR art. 9, stk. 2, litra e og litra g.

²⁹⁰ Her henvises til henholdsvis direktivets art. 6 og GDPR art. 5

Med Google Spain-sagen opstillede Domstolen en ret hård linje, da Domstolen med sin afgørelse udsendte et signal om, at beskyttelse af personoplysninger nyder en høj grad af beskyttelse, end også højere grad af beskyttelse end andre grundlæggende rettigheder²⁹¹. Domstolen nævnte da ej heller charterets artikel 11. Der kan argumenteres for, at Domstolens med afgørelserne i Google v CNIL og Google2-sagen har anlagt en blødere linje²⁹². Dette eftersom Domstolen i disse to sager besluttede henholdsvis at retten til de-indeksering ikke gælder for søgemaskiner der er placeret uden for EU's grænser, samt at Domstolen besluttede, at søgemaskiner rent faktisk kan behandle følsomme oplysninger uden hjemmel, indtil den berørte gør indsigelser herimod²⁹³.

Det må bemærkes, at de nyere domme ikke bidrager yderligere til forståelsen af, hvilket kriterier der indgår i vurderingen af de to grundlæggende rettigheder over for hinanden, og i forhold til den vurdering står vi med lige som mange spørgsmål som før.

Ovenforstående er et udtryk for den retning, som området har taget, siden en ret til de-indeksering fra søgemaskiners resultatliste for første gang blev slået fast med Google Spain-sagen, og det er den retning der skal følges ensartet af medlemsstaterne. Det kan lægges til grund, at der langsomt er sket en øget præcisering af området. Spørgsmålet er fortsat om det er nok til at sikre en egentlig harmoniseret tilgang til retten til at blive glemt. Dette vil blive undersøgt nærmere nedenfor i kapitel 5.

Retten til at blive glemt fra søgemaskiner på internettet – hvad er nyt

Databeskyttelsesrådets har udarbejdet en ny vejledning²⁹⁴. Vejledningen søger at fortolke retten til at blive glemt fra søgemaskiner på internettet i lyset af GDPR art. 17²⁹⁵. Den bidrager dog ikke i videre omfang til at fastlægge en klarer retning, for den afvejning der skal foretages mellem de to grundlæggende rettigheder. Denne del af vejledningen lader fortsat vente på sig, idet et tillæg forventes udarbejdet til brug for klagesager hvor de-indeksering er blevet afvist²⁹⁶. Af netop denne grund er vejledningen ikke inddraget i højere grad i nærværende afhandling.

---

²⁹¹ C-131/12, præmis 81 og 99

²⁹² Globocnik 2020, s. 387

²⁹³ Ibid.

²⁹⁴ Guidelines on the criteria of the Right to be Forgotten in the search engines cases under the GDPR

²⁹⁵ Ibid., s. 4

²⁹⁶ Ibid., s. 5

Vejledningen fremhæver dog bl.a., at efter GDPR kan både art. 17, om retten til at blive glemt og art. 21, om indsigelser mod behandling tjene som hjemmel for en anmodning om de-indeksering²⁹⁷. Vejledningen slår derudover fast, at GDPR art. 17 ikke ændrer ved resultatet i Google Spain-sagen og gennemgår på den baggrund, på hvilket grundlag i GDPR art. 17, stk. 1, litra a-f, den registrerede kan anmode om de-indeksering²⁹⁸.

Databeskyttelsesrådet fremhæver generelt størstedelen GDPR art. 17, litra a-f som anvendelig. Databeskyttelsesrådet når i tråd med Domstolens afgørelse i C-136/17 frem til, at litra b om tilbagetrukket samtykke, sjældent vil være anvendelig i sager om anmodning om de-indeksering, henset til, at det på baggrund af en søgemaskines aktivitet er utænkeligt, at denne behandler personoplysninger på baggrund af et samtykke fra den registrerede.²⁹⁹

I forhold til vejledningen kan det ligeledes fremhæves, at Databeskyttelsesrådet i relation til GDPR art. 17, stk. 1, litra c om indsigelser, argumenterer for, at der foreligger en afgørende forskel mellem GDPR og direktivet. Efter direktivet var retten til at fremsætte indsigelser behandlet i art. 14, mens retten efter GDPR er indeholdt i art. 21. Forskellen i ordlyden mellem de to artikler, hvor den registrerede efter direktivet, når denne kom med indsigelser i henhold til art. 14, stk. 1, litra a, skulle bevise *"legitime grunde der vedrører den pågældendes særlige situation"*, så kan den registrerede blot gøre indsigelser mod en behandling under hensyn til *"den pågældendes særlige situation"* i henhold til GDPR art. 21, stk. 1, 1. pkt., og efter denne bestemmelse i GDPR følger det, at *"den dataansvarlige ikke må behandle personoplysninger, medmindre den dataansvarlige kan påvise vægtige legitime grunde"*. Bevisbyrden for disse *"vægtige legitime interesser"*, skifter dermed ifølge Databeskyttelsesrådet fra efter direktivet at ligge hos den registrerede, til efter GDPR, at ligge på den dataansvarlige, og sletning skal dermed efter GDPR foretages når den registrerede kommer med indsigelser på baggrund af den pågældendes særlige situation, medmindre den dataansvarlige kan bevise, at vægtige legitime grunde foreligger. Når der skal foretages sletning skal *den pågældendes særlige situation og legitime grunde* altså opvejes mod hinanden. Her vil den afvejning

---

²⁹⁷ Ibid., s. 5

²⁹⁸ Ibid., s. 6

²⁹⁹ Ibid., s. 7

som Domstolens i Google Spain-sagen fastslog være relevant og de hertil hørende retningslinjer fra Artikel 29-gruppen.³⁰⁰

I forhold til GDPR art. 17, stk. 3, litra a-e om undtagelser til retten til at blive glemmt, slår Databeskyttelsesrådet fast, at de fleste undtagelser ikke er anvendeligt når der er tale om anmodninger om de-indeksering fra søgemaskiner³⁰¹. Det må dog alligevel fremhæves, at litra a må antages at have praktisk betydning. Databeskyttelsesrådet går ikke nærmere ind i og specificerer ej hellere hvilke kriterier der er afgørende for, hvorvidt der skal ske de-indeksering på baggrund af en anmodning, men henviser til, at afhængig af omstændighederne i sagen kan en anmodning om de-indeksering afvises, under henvisning til, at det er nødvendigt for at beskytte internetbrugerens informationsfrihed³⁰².

Dernæst kan af nyt på området fremhæves, at den Tyske Højesteret³⁰³ netop har forelagt Domstolen endnu en række præjudicielle spørgsmål i relation til retten til de-indeksering fra søgemaskiner på internettet. Afgørelsen har nummeret C-460/20, TU og RE v. Google LLC, og omhandler to sagsøgers anmodning om fjernelse af links fra Googles søgemaskine, herunder hvor disse bl.a. er illustreret ved miniaturebilleder (thumbnails). Domstolen skal bl.a. besvare, om det er forenelig med den afvejning, der skal foretages mellem de grundlæggende rettigheder, at slette links, på baggrund af en indsigelse om at indholdet ikke er sandfærdigt, når der er uvished om, om det egentlig er korrekt at oplysningerne ikke er sande, og i den relation hvem der har bevisbyrden herfor.³⁰⁴

---

³⁰⁰ Ibid., s. 8-9

³⁰¹ Ibid., s. 11, punkt 43

³⁰² Ibid., s. 13, punkt 54

³⁰³ Bundesgerichtshof, Tyskland

³⁰⁴ Af pladsmæssige hensyn vil denne ikke gennemgås nærmere. Se eventuelt gennemgangen af sagen på Datatilsynets hjemmeside: <https://www.datatilsynet.dk/internationalt/sager-ved-eu-domstolen/verserende-sager> , sidst tilgået den. 26.11.20.

Kapitel 5

5. Medlemsstaternes fortolkning af retten til at blive glemt fra søgemaskiner

Det er som udgangspunkt søgemaskineudbyderen, der foretager den indledende vurdering af, om der skal foretages de-indeksering af et link fra en søgemaskine på baggrund af en anmodning herom³⁰⁵. Såfremt en søgemaskine afviser at foretage de-indeksering kan der klages til datatilsynet, og dennes afgørelser kan indbringes for domstolene.

De nationale tilsynsmyndigheder og domstole spiller dermed en væsentlig rolle, når det kommer til afgrænsningen af rettigheden som opstillet af Domstolen, hvorfor det er oplagt at undersøge den praksis nærmere.

På den baggrund vil der blive foretaget en gennemgang af udvalgt praksis fra medlemsstaternes nationale domstole og tilsynsmyndigheder. Målet med afsnittet er med udgangspunkt i nogle typetilfælde og med GDPR's sigt på harmonisering for øje, at tage stilling til, hvorvidt der ses en ensartet tilgang til retten til at blive glemt fra søgemaskiner på internettet i medlemsstaterne.

Under hensyn til tilgængelig praksis vil der blive set nærmere på praksis afsagt før og efter de to seneste afgørelser afsagt af Domstolen, ligesom dansk retspraksis på området, trods at det var oplagt, ikke vil blive inddraget. Dette skyldes at der kun foreligger få domme, ligesom det danske datatilsyn generelt set er tilbageholdende med at offentliggøre dennes afgørelser.

5.1 Indledende bemærkninger

Allerede kort efter Domstolens afgørelse i Google Spain-sagen var der flere der stiledede sig kritisk overfor den omtalte ret til at blive glemt, som blev slået fast med dommen. Christopher Kuner, har bl.a. advokeret for, at der i den EU-retlige databeskyttelsesret er en tendens til at pålægge vidtgående forpligtelser uden egentlig at tage hensyn til, om en håndhævelse af en sådan forpligtelse i praksis er muligt, og har fremhævet at omfanget af retten til at blive glemt som

---

³⁰⁵ Se eksempelvis Googles formular til anmodning om fjernelse af personoplysninger her: https://www.google.com/webmasters/tools/legal-removal-request?complaint_type=rtbf&visit_id=637189509216385456-667666317&hl=da&rd=1, sidst tilgået 26.11.20

fastslået i Google Spain-sagen skal udbydes for at denne egentlig reelt kan have en betydning i praksis.³⁰⁶

Google har i februar 2020 fremsat sine kommentarer til del 1 af den vejledning som Databeskyttelsesrådet sendte i offentlig høring den 2. december 2019, der omhandler anvendelsesområdet af retten til at blive glemt fra søgemaskiner på internettet³⁰⁷. Google, som er en væsentlig aktør på området, gav her udtryk for, at der ikke foreligger en ensartet tilgang, når det kommer til tilsynsmyndighedernes og domstolenes anvendelse af de kriterier der er opstillet for sletning af links fra søgemaskiner, da Google anførte, at sager med ensartet faktum får forskellige udfald, idet forskellige faktorer får afgørende betydning for udfaldet af sagerne i medlemsstaterne. Google fremhævede dette som en udfordring for Google, der står for håndteringen af størstedelen af anmodninger om de-indeksering i EU.³⁰⁸

Kommissionen har i medfør af GDPR art. 97, udarbejdet den første 2-årige Kommissionsrapport³⁰⁹, der bl.a. består i evaluering af, hvordan forordningens regler om samarbejde og sammenhæng fungerer, jf. GDPR art. 97, stk. 2, litra b. Kommissionen har anført, at et af de områder, hvor harmonisering har vist sig at være problematisk, er netop området, hvor hensynet til beskyttelse af personoplysninger skal forenes med retten til ytrings- og informationsfrihed.³¹⁰

Kommissionen anførte bl.a., at der i medlemsstaterne ses en række forskellige fremgangsmåder. Herunder nævner Kommissionen at nogle medlemsstater ses at ville lade ytringsfriheden få forrang, andre vil lade beskyttelsen af personoplysninger veje tungest, hvor beskyttelse af personoplysninger kun får lov at vige, såfremt en person har betydning i det offentlige liv, mens en tredje retning der ses fulgt er, at der tillades en afvejning fra sag til sag³¹¹. Slutteligt anførte Kommissionen, at beskyttelse af personoplysninger i hvert fald ikke bør have den betydning, at hensynet til informations- og ytringsfriheden undertrykkes, og at den afvejning der skal foretages

---

³⁰⁶ Kuner 2015, s. 3

³⁰⁷ Googles Submission to the public consultation on Guidelines 5/2019 on the criteria of the Right to be Forgotten in the search engines cases under the GDPR (part 1) – *det bemærkes at Databeskyttelsesrådets vejledningen nu er vedtaget*

³⁰⁸ Ibid., s. 3

³⁰⁹ KOM (2020), 265, endelig. 2 år med GDPR

³¹⁰ Ibid., s. 7, nederst.

³¹¹ Ibid., s. 7, nederst.

mellem de to grundlæggende rettigheder, skal ske i overensstemmelse med Domstolens og Menneskerettighedsdomstolens praksis³¹².

Ser man på Domstolens praksis og skeler man til Menneskerettighedsdomstolens afgørelser der vedrører afvejningen af de to grundlæggende rettigheder, foreligger der ikke en fuldstændig ensartet retning.

Domstolen traf både i Google Spain og Google2-sagen afgørelse om, at beskyttelse af personoplysninger generelt går *forud* for internetbrugerens interesse i at få adgang til oplysningerne. Samtidig blev det fremhævet, at retten til beskyttelse af personoplysninger ikke er en absolut ret, og at der kan forekomme situationer, hvor denne må vige henset til internetbrugerens interesse i at opnå adgang til oplysningen.³¹³

Dernæst anerkendte Domstol i CNIL v Google, at den afbalancering der skal foretages mellem på den ene side beskyttelsen af personoplysninger og på den anden side internetbrugerens informationsfrihed, kan føre til, at der opstår forskelle på, hvordan retten til at blive glemt fra søgemaskiner på internettet bliver håndhævet i medlemsstaterne, i og med at denne afvejning kan variere betydeligt rundt omkring i verden.³¹⁴

Skeler man til Menneskerettighedsdomstolens praksis på området kan eksempelvis nævnes dennes afgørelse i Von Hannover v. Germany, hvor der blev fremhævet, at retten til ytrings- og informationsfrihed og beskyttelse af privatlivets fred fortjener "*equal respects*"³¹⁵. Dette står i modsvar til Domstolens betragtning. Menneskerettighedsdomstolen var mere konkret i sine udtalelser for så vidt angår, hvad der indgår i vurderingen. Blandt andet udtalte denne, at det afhænger af, hvor kendt personen er, ligesom der tages stilling til om informationen bidrager til en offentlig debat af interesse, hvilket afhænger af omstændighederne i sagen³¹⁶. Menneskerettighedsdomstolen nævnte f.eks., at en offentlig debat af interesse foreligger, når der er tale om politiske, kriminelle og sportslige aktiviteter, ligesom optrædende artister er af generel

---

³¹² Ibid., s. 8, øverst.

³¹³ C-132/12, præmis 81 og 99 og C-136/17, præmis 66

³¹⁴ C-507/17, præmis 60

³¹⁵ App. nr. 40660/08 og 60641/08 (II), præmis 106

³¹⁶ App. nr. 40660/08 og 60641/08 (II), præmis 108-113

interesse for den offentlige debat³¹⁷. Det blev ligeledes eksplicit fremhævet, at offentlige figurer ikke har samme mulighed for at påråbe beskyttelse af dennes personoplysninger³¹⁸.³¹⁹

Domstolen og Menneskerettighedsdomstolen er dermed ikke enige i, hvilken vægt beskyttelse af personoplysninger contra ytrings- og informationsfriheden skal tillægges overfor hinanden.

Et af de hensyn der begrunde et behov for reformeringen af de databeskyttelsesretlige regler var dog, at sikre en ensretning og harmonisering af reglerne i medlemsstaterne³²⁰. En harmoniseret tilgang ved afvejningen af de to grundlæggende rettigheder, er dermed vigtig, da forskellig vægtning af disse, kan føre til, at der opstår forskelle på, hvornår den registrerede kan udøve sin ret til at blive glemt fra søgemaskiner, alt afhængig af, hvor denne befinder sig i EU. Medlemsstaterne kan dog blive udfordret i at sikre en harmoniseret håndhævelse af rettigheden, såfremt den praksis opstillet af Domstolen og Menneskerettighedsdomstolen, ikke er tilstrækkelig ensartet og tydelig. Ligesom det skaber udfordringer, hvis Artikel 29-gruppen og Databeskyttelsesrådet udarbejder retningslinjer der ikke i tilstrækkelig grad bidrager til forståelsen af, præcis hvilke kriterier der skal tillægges afgørende betydning for en sags udfald³²¹.

Henset til ovenstående kan der argumenteres for, at der i relation de-indeksering fra søgemaskiners resultatliste ikke foreligger en tilstrækkelig klar retning at følge for medlemsstaternes nationale tilsyn og domstole. Det skyldes dels at, Domstolen ikke været konkret nok i sine afgørelser, og dels at Artikel 29-gruppen og Databeskyttelsesrådet ikke har opstillet tilstrækkelig grad af vejledning.

På den baggrund er det interessant at se nærmere ind i måden hvorpå medlemsstaternes nationale tilsynsmyndigheder og domstole i forlængelse af ovenfor gennemgåede EU-domme har fortolket retten til at blive glemt.

---

³¹⁷ App. nr. 40660/08 og 60641/08 (II), præmis 109

³¹⁸ App. nr. 40660/08 og 60641/08 (II), præmis 110

³¹⁹ Se eventuelt også M.L and W.W. v. Germany app. nr. 60798/10 og 65599/10, hvor Menneskerettighedsdomstolen blandt andet udtalte, at der skal foretages en fair afbalancering mellem de to rettigheder, jf. præmis 89.

³²⁰ jf. ovenfor kapitel 2, afsnit 2.2.3.

³²¹ jf. ovenfor kapitel 4, afsnit 4.1.8.

5.1.1 Fortolkningen af Domstolens formodningsregel

Ikke alle nationale domstole har fulgt Domstolens formodning om, at beskyttelse af personoplysninger generelt vejer tungere end hensynet til ytrings- og informationsfriheden.³²²

Den tyske forfatningsdomstol³²³ traf den 6. november 2019 to parallelle afgørelser vedrørende retten til at blive glemt³²⁴. Sag nummer I omhandlede en person der var dømt for mord i 1982. Magasinet Der Spiegel havde skrevet tre artikler herom, hvor personen var omtalt ved navn. Senere uploadede magasinet disse artikler på dennes online arkiv, hvorefter disse dukkede op, når man søgte på personens navn i en søgemaskine. Sag nummer II omhandlede en person der ønskede at Google skulle foretage de-indeksering af et link der fremkom når man søgte på hendes navn, der vedrørte et udskrift fra en tv dokumentar fra 2010, hvor sagens person var omtalt ved navn og anklaget for at være en dårlig arbejdsgiver.

Interessant i forhold til disse afgørelser var, at den tyske forfatningsdomstol i sag nummer II udtalte, at udgangspunktet er, at beskyttelse af personoplysninger ikke har en generel formodning for at gå forud for andre rettigheder, og at de rettigheder som andre involverede parter har, hver især må afvejes ligeligt overfor hinanden. Den tyske forfatningsdomstol udtalte bl.a.:

“the conflicting fundamental rights must be weighed up equally”³²⁵ og “there is nothing in either the Charter of Fundamental Rights itself or in the case-law of the European Court of Justice to suggest that, when weighing up the protection of the right of personality on the one hand and freedom of opinion on the other, the latter would not in principle be on an equal footing. On the contrary, it can also be seen from the case-law of the European Court of Justice that it weighs up freedom of opinion where it is relevant and that it is not fundamentally subordinate to other fundamental rights. Accordingly, the European Court of Human Rights also states that the rights guaranteed in Articles 10 and 8 of the ECHR deserve the same consideration in principle”³²⁶.

Den tyske forfatningsdomstol går således imod den *formodningsregel* som Domstolen har opstillet, nemlig at der generelt set er en formodning om, at beskyttelse af personoplysninger går forud for internetbrugerens interesse i at få adgang til oplysningerne. Den tyske domstol besluttede i stedet, at disse to grundlæggende rettigheder i udgangspunktet skal tillægges lige vægt, hvilket i højere

---

³²² jf. C-132/12, præmis 81 og 99 og C-136/17, præmis 66

³²³ Bundesverfassungsgericht

³²⁴ Richt auf vergessung I, BVerfG - BvR 16/13 og Richt auf vergessung II, BVerfG - BvR 276/17

³²⁵ Richt auf vergessung II, BvR 276/17, præmis 121 (engelsk oversættelse fra:

https://gdprhub.eu/index.php?title=BVerfG_-_1_BvR_276/17, sidst tilgået 23.11.20)

³²⁶ Ibid., præmis 141

grad er i overensstemmelse med den praksis som Menneskerettighedsdomstolen har fulgt på området, jf. Von Hannover v. Germany, som den tyske forfatningsdomstol ligeledes henviste til i sin afgørelse.³²⁷

Denne tilgang er ligeledes blevet fulgt af Landsretterne for England og Wales^{328 329 330}, idet den engelske domstol den 13. april 2018 traf afgørelse vedrørende retten til at blive glemt fra søgemaskiner, i en sag der omhandlede to forretningsmænd der begge ønskede oplysninger om deres tidligere strafbare forhold slettet fra Googles søgeresultat, under hensyn til, at søgeresultaterne var upræcise, gamle og uden offentlig interesse³³¹. Den Engelske domstol udtalte i relation til afvejningen af de grundlæggende rettigheder:

*“In my judgment, the balancing process in any individual delisting case is ordinarily, as a matter of principle, to be entered into with the scales in equal balance as between delisting on the one hand and continued processing on the other”.*³³²

Den engelske domstol lagde ved sin afgørelse vægt på, at denne ikke mente, at dennes konklusion var i uoverensstemmelse med Domstolens afgørelse i Google Spain-sagen. Den engelske domstol lagde til grund, at denne ikke mente at Domstolens udtalelser i, henholdsvis præmis 81 og 97 i Google Spain-sagen, skulle forstås således, at beskyttelsen af personoplysninger generelt set vejer tungere, men derimod blot, at i de sager hvor de-indeksering ønskes, så vil de fleste af sådanne sager føre til de-indeksering. Den engelske domstol fremhævede i den forbindelse, at denne mente, at Domstolen har udtalt, at de økonomiske interesser hos søgemaskinen generelt må vige for hensynet beskyttelse af personoplysninger, mens at samme dog ikke gør sig gældende for offentlighedens ret til at modtage informationer.³³³

De to afgørelser fortolker Domstolens formodningsreglen forskelligt. Den tyske domstol vælger at skele til Menneskerettighedsdomstolens praksis, mens den engelske domstol blot fortolker

---

³²⁷ Ibid.

³²⁸ Opmærksomheden henledes på, at Storbritannien og EU's 27 andre medlemslande i november 2018 blev enige om en aftale, hvorefter Storbritannien udtræder af EU. Storbritannien udtrådte officielt af EU den 31. januar 2020 med en overgangsfase der løber til udgangen af 2020. Se eventuelt den endelige udtrædelsesaftale fra januar 2020.

³²⁹ High Court of Justice

³³⁰ [2018] EWHC 799 (QB)

³³¹ Ibid., præmis 2

³³² Ibid., præmis 132

³³³ Ibid., præmis 133

Domstolens afgørelse i Google Spain-sagen anderledes, ved ikke at lægge til grund, at denne ikke opstiller en egentlig formodning om at én rettighed har formodning for at vejer tungere end én anden.

Afgørelserne står i modsvar til Domstolens generelle opfattelse³³⁴, ligesom dette står i modsvar til Artikel 29-gruppen og Databeskyttelsesrådet vejledning på området, hvor der som udgangspunkt lægges til grund, at beskyttelse af personoplysninger i sager om de-indeksering har *formodning* for at gå *forud* for informations og ytringsfriheden.^{335 336}

På den anden side er det dog ikke alle nationale domstole der er af samme opfattelse, og nogle ses også at lægge Domstolens formodningsregel direkte til grund.

Den hollandske første instans domstol³³⁷ fulgte Domstolens formodningsregel. Denne traf den 23. december 2019 afgørelse i sagen³³⁸ der omhandlede en tysk tandlæge, der havde virket som tandlæge i Holland, hvor han var blevet pålagt disciplinære foranstaltninger som følge af klage over hans behandlinger. Tandlægen anmodede Google om at slette de søgeresultater, der fremkom herom, når man søgte på hans navn eller hans navn i forbindelse med ordene "disciplinære foranstaltninger". Nogle af søgeresultaterne ønskede Google ikke at slette, under hensyn til offentlighedens interesse i at få adgang til disse. Den hollandske domstol blev derfor bedt om at tage stilling til spørgsmålet. Denne lagde bl.a. til grund, at under hensyn til Domstolens afgørelse i Google Spain og Google2-sagerne, foreligger der en formodning om, at beskyttelse af personoplysninger generelt set vejer tungere end internetbrugerens interesse i at få adgang til oplysningerne, idet denne udtalte:

*"Although it follows from the case law cited above that the right to respect for private life and the right to protection of personal data take precedence over the right to freedom of information when balancing interests, in this case interference with the right to privacy of [the applicant] is justified by the overriding public interest in accessing the information."*³³⁹

---

³³⁴ jf. C-131/12, Google Spain og C-136/17, Google2

³³⁵ Artikel 29-gruppens retningslinjer for opfyldelse af Domstolens dom i sagen C-131/12, s. 12

³³⁶ Guidelines on the criteria of the Right to be Forgotten in the search engines cases under the GDPR, s. 12, punkt 48

³³⁷ Rechtbank Amsterdam

³³⁸ C/13/663563 / HA RK 19-97 (engelsk oversættelse fra: [https://gdprhub.eu/index.php?title=Rb. Amsterdam - C/13/663563 / HA RK 19-97](https://gdprhub.eu/index.php?title=Rb._Amsterdam_-_C/13/663563_/HA_RK_19-97), sidst tilgået den 24.11.20)

³³⁹ Ibid., præmis 4.14

Den hollandske domstol nåede dog trods dette udgangspunkt frem til, at internetbrugerens interesse i nærværende sag alligevel måtte overvinde hensynet til beskyttelse af personoplysninger, da domstolen lagde vægt på, at det ikke var påvist, at oplysningerne var ukorrekte, irrelevante eller forældede³⁴⁰. Det blev lagt til grund, at der var tale om en offentlig figur, eftersom tandlægen bl.a. havde optrådt i et tv-program³⁴¹. Det væsentligste at fremhæve her, med fortolkningen af formodningsreglen for øje er dog, at dommen viser, at udgangspunktet for vurderingen i sådanne sager i Holland er, at beskyttelse af personoplysninger generelt tager forrang over for ytrings- og informationsfriheden, hvilket i høj grad er i overensstemmelse med Domstolens opfattelse. Det må dog holdes for øje, at der er tale om en afgørelse afsagt af en hollandsk 1. Instans domstol.

5.1.2 Fagpersoner

I relation til retten til at blive glemt i medlemsstaterne for så vidt angår disciplinære foranstaltninger for fagpersoner og generelt set oplysninger om professionelle, tyder meget på, at der i sådanne tilfælde foreligger en interesse for internetbrugerens i at få adgang til disse oplysninger. Denne tilgang stemmer overens med Artikel 29-gruppens vejledning, der fremhæver, at udøvere af lovregulerede erhverv, hvilket f.eks. læger, tandlæger og advokater er, må anses for at have en "rolle i det offentlige liv"³⁴². Dette er også fremhævet af Domstolen som værende et hensyn der kan begrunde undtagelse af retten til sletning.

Afvejningen er ikke nem, hvilket ses af de følgende hollandske afgørelser, der i 1. og 2. Instans havde to forskellige udfald for en læge, der ønskede links til sider slettet der omtalte, at lægen havde været udsat for disciplinære foranstaltninger.

Den hollandske domstol³⁴³, afsagde den 19. juli 2018 afgørelse i en sag³⁴⁴, der omhandlede en læge, der havde været underlagt disciplinære foranstaltninger, i forbindelse med hendes virke som læge. Hendes registrering som sundhedsperson var blevet suspenderet, hvilket dog efter en appel blev ændret til en betinget suspension, og hun kunne derfor fortsat praktisere. Ved hjælp af en søgning

---

³⁴⁰ Ibid., præmis 4.17

³⁴¹ Ibid., præmis 4.19

³⁴² Artikel 29-gruppens retningslinjer for opfyldelse af Domstolens dom i sagen C-131/12, s. 13

³⁴³ Rechtbank Amsterdam

³⁴⁴ C/13/636885/HA RK 17-301

på Google under lægens navn, kunne man fortsat finde frem til en uofficiel hjemmeside, hvor hun blev omtalt på en blackliste med andre læger. Google havde afvist at slette linksene til disse sider under hensyn til oplysningernes relevans. Den hollandske 1. instans domstol nåede frem til det modsatte og pålagde Google at slette de omtalte søgeresultater. Den hollandske domstol nåede frem til dette resultat på trods af, at oplysningerne var korrekte, under hensyn til, at hun kun var suspenderet betinget og hendes praksis var ikke blevet lukket, ligesom oplysningerne var offentliggjort i et register "bigregister.nl", hvorfor det blev vurderet af domstolen, at der ikke forekom nogen risiko for patienterne, der besøgte hende.³⁴⁵

Denne sag har været omtalt som den første sag, hvor sletning er kommet på tale, trods der er tale om disciplinære foranstaltninger for en læge.³⁴⁶

Sagen blev appelleret af Google til en hollandsk 2. Instans domstol³⁴⁷. Den 23. juni 2020³⁴⁸ fik Google medhold og de omtalte links skulle dermed ikke slettes alligevel. Dette resultat nåede den hollandske domstol frem til under hensyn til, at lægen behandlede en sårbar gruppe af patienter med få muligheder for behandling, der skal kunne skaffe sig viden om fordele og ulemper ved behandleren. Ligeledes blev det lagt til grund af det register "bigregister.nl", hvor oplysningerne var tilgængelige, ikke ofte blev besøgt af patienter, ligesom oplysningerne blev vurderet at være nye og relevante.

Resultatet i sagen virker tilfældigt, eftersom 2. instans domstolen egentlig lægger vægt på flere af de samme faktorer som 1. instans domstolen, men tillægger dem betydning så sagen får det modsatte udfald.

At udfaldet kan virke tilfældigt underbygges ligeledes af, at der i mellemtiden (før 2. Instans domstolen ændrede afgørelsen i ovennævnte sag) blev afsagt én lignende afgørelser af den samme

---

³⁴⁵ Sagen er omtalt ved følgende artikler: <https://www.theguardian.com/technology/2019/jan/21/dutch-surgeon-wins-landmark-right-to-be-forgotten-case-google>, <https://ukhumanrightsblog.com/2019/01/27/doctors-right-to-be-forgotten/> og <https://inform.org/2019/01/31/data-protection-a-doctors-right-to-be-forgotten-rosalind-english/>, sidst tilgået den 24.11.20. Disse er ligeledes anvendt til at bidrage til forståelsen af afgørelsen.

³⁴⁶ Ibid.

³⁴⁷ Gerichtshof Amsterdam

³⁴⁸ 200.248.187/01 (engelsk oversættelse fra: https://gdprhub.eu/index.php?title=Hof_Amsterdam_-_200.248.187/01, sidst tilgået den 25.11.20)

hollandske 1. instans domstol³⁴⁹, hvor der blev truffet afgørelse om, at links der vedrørte disciplinære foranstaltninger, som en tandlæge havde været udsat for, ikke skulle slettes. Der er her tale om den ovenfor gennemgået hollandske dom, hvor den hollandske 1. instans domstol den 23. december 2019 afviste en anmodning om sletning under hensyn til, at der var tale om oplysninger af interesse for offentligheden³⁵⁰. Den hollandske domstol lagde bl.a. i denne sag vægt på, at det ikke var påvist, at oplysningerne var ukorrekte, irrelevante eller forældede³⁵¹. Det blev fremhævet som den afgørende faktor for sagens udfald, at der var tale om en offentlig figur, idet tandlægen bl.a. havde optrådt i et tv-program, magasiner og refererede til at have behandlet kendte personligheder³⁵². Det må således argumenteres for, at den afgørende forskel på de to sager for den hollandske 1. instans var, fagpersonens rolle i det offentlige liv.

Også i Spanien er der set en generel tilgang, hvorefter oplysninger om professionelle ikke skal slettes. Den 20. maj 2015 traf det spanske datatilsyn (AEPD) afgørelse i en sag³⁵³, hvor en person ønskede oplysninger slettet fra et blogindlæg fra 2013, der omtalte personens professionelle liv i forbindelse med hans rolle som direktør i et firma. Google nægtede at efterkomme anmodningen med henvisning til offentlighedens interesse. Der blev klaget til AEPD, der dog erklærede sig enig med Google, idet denne lagde til grund, at oplysningerne var korrekte og objektive.³⁵⁴

5.2 Delkonklusion

Er der harmoni i den måde medlemsstaterne fortolker retten til at blive glemt fra søgemaskiner?

Opsummerende kan følgende vedrørende medlemsstaternes fortolkning af retten til at blive glemt fra søgemaskiner fremhæves:

Ikke alle medlemsstater er enige i at følge Domstolens formodningsregel. Nogle vælger at følge en tilgang, der i højere grad minder om den retning som Menneskerettighedsdomstolen opstiller, om at de to grundlæggende rettigheder henholdsvis beskyttelse af personoplysninger over for ytrings-

---

³⁴⁹ Rechtbank Amsterdam

³⁵⁰ C/13/663563 / HA RK 19-97

³⁵¹ Ibid., præmis 4.17

³⁵² Ibid., præmis 4.19

³⁵³ TD-01943-2014

³⁵⁴ Se artikel, hvor afgørelsen fra AEPD er omtalt: Peguera 2015, s. 339.

og informationsfriheden fortjener lige respekt. Nogle medlemsstater fortolker ikke Domstolens afgørelse i Google Spain og Google2-sagen som, at der foreligger en formodning om, at én grundlæggende rettighed generelt har formodning for at gå forud for én anden. Samtidig er der nogle medlemsstater, der ses at følge Domstolens formodningsregel.

Der må argumenteres for at forskellige udgangspunkter for vurderingen kan have en betydning for, hvor meget der skal til, før der træffes beslutning om at nægte at efterkomme en anmodning om sletning. Det antages, at har man som udgangspunkt når man vurderinger de to grundlæggende rettigheder over for hinanden, at den ene rettighed generelt går forud for den anden, så skal der forelægge stærkere modhensyn, før man vælger at nægte at efterkomme en anmodning om sletning.

For så vidt angår fagpersoner der har været udsat for disciplinære foranstaltninger og generelt set professionelle, ser der ud til at foreligge en ret tung vægtning af internetbrugerens interesse i at få adgang til oplysningerne. Afvejningen er ikke nem, henset til den gennemgåede hollandske dom, hvor sagen i henholdsvis 1. og 2. instans havde to forskellige udfald. Det er små parametre som domstolene tillægger afgørende betydning for sagens udfald. Henset til Domstolens afgørelser har de nationale domstole mulighed for at tage sig sådanne friheder, hvilket gør området sårbar for forskelligartede tilgange.

Der foreligger områder, hvor en ensartet fortolkning for så vidt angår retten til at blive glemt fra søgemaskiners resultatliste ikke forekommer. Dette angår fortolkningen af Domstolens formodningsreglen. Om dette har betydning for sagens udfald er svært at sige. Under hensyn til formålet om harmonisering og sikring af, at den registreredes grundlæggende rettigheder er ensartet i hele EU, kan det dog være problematisk, idet dette i bekræftende fald kan føre til, at sager med ensartet faktum kan få forskellige udfald, hvorfor den registrerede ikke kan forvente ensartet beskyttelse i hele EU for så vidt angår retten til at blive glemt fra søgemaskiner.

Læseren bedes have in mente, at ovenforstående gennemgang er kortfattet, og det anerkendes, en mere retningsgivende konklusion vil kræve gennemgang af større mængder af praksis, hvilket dog ikke af pladmæssig hensyn er muligt i nærværende afhandling. Konklusionen må således

udelukkende tjene til støtte for synspunktet om, at en fuldstændig ensartet tilgang ikke foreligger i alle henseender når medlemsstaterne fortolknings rettigheden.

Kapitel 6

6. Konklusion

Er medlemsstaternes fortolkning af retten til at blive glemt i harmoni med den praksis som er fastlagt af Domstolen i Google Spain og Google2

Ud fra ovenstående gennemgang af udvalgt praksis fra medlemsstaterne kan der ikke drages en præcis konklusion af, om medlemsstaternes fortolkning af retten til at blive glemt er i fuldstændig harmoni med Domstolens praksis.

På baggrund af ovenstående gennemgang kan dog fremhæves nogle væsentlige punkter.

Ud fra de tre nationale afgørelser fra henholdsvis, Tyskland, England og Holland synes der at foreligge forskellige fortolkninger af den formodningsregel, som Domstolen har opstillet i Google Spain og Google2-sagerne. Selve udgangspunktet for vurderingen af, hvorvidt der skal ske sletning er forskellig, og der må argumenteres for, at såfremt sådanne forskelligartede udgangspunkter foreligger, så er der forskel på, hvor stærke modhensyn der skal foreligge, før nægtelse af sletning kan komme på tale.

Det er svært at konkludere nærmere på, hvorvidt Domstolens praksis er fulgt ensartet. Men der foreligger en ret til de-indeksering fra søgemaskiner på internettet, der bliver anvendt i vid omfang i medlemsstaterne. Når medlemsstaterne foretager vurderingen af, hvorvidt der skal ske de-indeksering, er en decideret ensartet tilgang og fremgangsmåde hos medlemsstaterne dog svær at se. Dette er et udtryk for den komplicerede vurdering, der ligger bag hensynsafvejningen af to grundlæggende rettigheder, og en følge af den sparsomme retning og vejledning, der foreligger for håndtering af sådanne klagesager.

Domstolens, Menneskerettighedsdomstolen praksis og henholdsvis Artikel 29-gruppen og Databeskyttelsesrådets vejledninger på området, der ligger til brug for medlemsstaterne at følge er sparsom og til dels uregelmæssig. Domstolen og Menneskerettighedsdomstolen er ikke konsekvente i deres udmeldinger omkring den indbyrdes værdi mellem de to grundlæggende rettigheder, ligesom de kriterier, der er stillet til rådighed til brug for vurderingen er sparsomme og

på nogle områder må siges at være noget ukonkrete, hvorfor en ensartet fortolkning på området besværliggøres betydeligt.

Tager man ligeledes forordnings omfang i betragtning og at EU har 28 medlemsstater, er det ikke mærkeligt, at harmonisering og ensartet anvendelse af de databeskyttelsesretlige regler er forbundet med en række ikke uvæsentlige udfordringer.

Databeskyttelsesretten har brug for tid, ligesom Domstolen og Databeskyttelsesrådet må træde til og sikre en højere grad af vejledning og retning på området, således at medlemsstaterne ikke ender med at udforme deres egen praksis for så vidt angår rettigheden.

Selvom der er kommet en ny vejledning fra Databeskyttelsesrådet vedrørende retten til at blive glemt fra søgemaskiner, så siger denne ikke noget om, hvordan selve afvejningen mellem de grundlæggende rettigheder skal foretages. Denne del af vejledningen lader fortsat vente på sig³⁵⁵.

Omvendt må der overvejes, om en fuldstændig ensartet og harmoniseret tilgang rent faktisk er realistisk i praksis. Peter Blume har bl.a. argumenteret for, at på trods af, at et af formålene med reformeringen af direktivet var harmonisering, så er forordningen kun mere harmoniserende end direktivet, uden at den egentlig er *"faktisk harmoniserende"*³⁵⁶. Ligeledes har han anført at harmonisering er mere et *"ideal end en realitet"*³⁵⁷. Han begrundet dette med at retskulturen og nationale traditioner ikke er fuldstændig ensartede i EU, og aldrig vil blive det, ligesom han fremhæver, at man sagtens kan arbejde mod et fælles regelsæt, men at man på den baggrund ikke kan være sikker på, at reglerne også rent faktisk bliver anvendt på en ensartet måde³⁵⁸. Dernæst har Peter Blume fremhævet, at harmonisering er *"et udfordrende mål"*³⁵⁹. Han henviser i den forbindelse til, at *"EU ikke er en stat og at kommissionen ikke kan fungere som datatilsyn på national niveau"*³⁶⁰. Sidst kan fremhæves, at Peter Blume tillige har forudset, at afgørelser afsagt af de nationale domstole vil få stadig større betydning, taget i betragtning, at den nye forordning skal

---

³⁵⁵ Guidelines on the criteria of the Right to be Forgotten in the search engines cases under the GDPR, s. 5, punkt 11

³⁵⁶ Peter Blume: Den nye persondataret (2018), s. 23

³⁵⁷ Peter Blume: Den nye persondatarets aktører (2018), s. 100

³⁵⁸ Ibid.

³⁵⁹ Ibid., s. 114

³⁶⁰ Ibid.

fortolkes og henset til det øgede bødeniveau som er indført med GDPR. Han argumenterer for, at dette vil påvirke harmoniseringen af databeskyttelsesretten i en negativ retning, eftersom de nationale domstole ikke er direkte bundet af hinandens afgørelser, men udelukkende af de afgørelser, som Domstolen afsiger³⁶¹.

På baggrund af disse argumenter kan det diskuteres, om en 100% harmoniseret tilgang på området er et urealistisk mål i praksis. Dog kan der modsat henvises til, at Kommissionen i dennes meddelelse, 2 år med GDPR, har anført, at den fælles databeskyttelseskultur, der skal udvikles i EU, er en proces der varer ved og udvikles over tid³⁶², ligesom denne fremhæver, at de problemstillinger der er forbundet med den ensartede tilgang til databeskyttelsesretten i EU, formentlig vil nyde fordel af flere erfaringer gennem praksis³⁶³. Henset hertil kan der modsat argumentere for, at større ensartethed muligvis kan nås med tiden, særlig hvis større grad af vejledning opstilles på området.

Det står fortsat ubesvaret hen, om den vurdering, der skal foretages, når der er tale om deindeksering fra søgemaskiners resultatliste, er og nogensinde bliver 100% ensartet og harmoniseret eller om, dette altid vil være en konkret vurdering fra sag til sag, hvorfor en fuldstændig ensartet retning ikke kan kortlægges, og forskellige udfald i medlemsstaterne til en vis grænse må accepteres. Peter Blume har da også stillet spørgsmålstegn ved om "*harmonisering overhovedet er et ønskværdigt mål*"³⁶⁴. I nærværende afhandling nås svaret på dette spørgsmål ikke nærmere.

Uanset kan det dog konkluderes, at de mange spørgsmål der står åbne, er et udtryk for, den komplicerede vurdering der ligger bag hensynsafvejningen af to grundlæggende rettigheder.

På trods af, at vi har set at flere og flere spørgsmål blive besvaret i relation til området, da Domstolen efterhånden har taget stilling til den del spørgsmål i relation til emnet³⁶⁵, må der argumenteres for,

---

³⁶¹ Ibid., s. 126

³⁶² KOM (2020) 265 endelig. 2 år med GDPR, s. 6, øverst.

³⁶³ Ibid., s. 5 øverst.

³⁶⁴ Peter Blume: Den nye persondatarets aktør (2018), s. 101

³⁶⁵ Herunder C-131/12, Google Spain-sagen, C-136/17, Google2-sagen og C-507/17, CNIL v. Google

at vi fortsat ikke er i mål, hvilket understøttes af, at der for nyligt er forelagt Domstolen endnu en række præjudicielle spørgsmål, som relaterer sig til retten til at blive glemt fra søgemaskiner³⁶⁶.

Det er nok ikke sidste gang Domstolen må bistå medlemsstaterne i fortolkningen af retten til at blive glemt, og det er spændende at se, hvad der kommer ud af den vejledning til brug for vurderingen af kriterierne i klagesager, som Databeskyttelsesrådet i dennes nyere vejledning vedrørende sletning fra søgemaskiner har sat os i vente.

---

³⁶⁶ Se C-460/20, der er gennemgået ovenfor i kapitel 4, afsnit 4.3

Abstract

With the new data protection regulation, a “Right to Be Forgotten” now has its legal basis in article 17 of the General Data Protection Regulation (GDPR).

However, such a right had already been established by the Court of Justice of the European Union (CJEU) on the judgment of Google Spain. The case regarded a right to request links appearing on a search engine’s list of results deleted, based on a search on a data subject’s name, so called delisting. In the specific case, the CJEU held that such a right to be forgotten was based on article 12 and article 14 of the Directive. The CJEU held that the factor determining whether a provider of a search engine is obligated to erase a link from the search engine’s list of results is that the data subject’s private life on one hand must be balanced against the interest of the public in accessing the information on the other. On the judgment of Google Spain, the CJEU established a rule of presumption, as it stated that the data subject’s private life in general will prevail in these types of cases, with some exceptions.

Following the Google Spain judgment, the Article 29 Data Protection Working Party handed down guidelines on the implementation of the CJEU judgment on Google Spain. The guidelines contain a list of criteria, which can be used when assessing whether a provider of a search engine is obligated to erase a link. The weighing of fundamental rights against one another is difficult, which has led to many search engine cases in the member state’s data protection authorities and courts. Likewise, the CJEU has answered several questions referred for preliminary rulings regarding the right to request delisting in search engine cases.

With GDPR the legislatures wished to ensure a harmonized and uniform application of data protection in the European Union, to secure the data subject the same protection of its personal data no matter where the data subject is located. The question is how the enforcement of the right to be forgotten in search engine cases has gone ever since, and whether a harmonized interpretation regarding this specific right occurs.

Based on the above the problem to be assessed in this thesis is as following:

This thesis seeks to determine the scope of the “Right to Be Forgotten” in the case of search engine’s processing of personal data in the reflection of the two judgments handed down by CJEU, the Google Spain and the Google2 judgment respectively.

Furthermore, with the GDPR’s increased aim on a harmonized approach on data protection in EU in mind, this thesis investigates whether the “Right to Be Forgotten” is interpreted uniform in selected member states. Likewise, this thesis illuminates whether this interpretation is in accordance with CJEU’s two leading judgments regarding the “Right to Be Forgotten” in search engine cases.

Firstly, this thesis analyses the two judgments Google Spain and Google2 to determine the scope of the “Right to be forgotten” in search engines cases. The paper concludes that there is a right to be forgotten, in accordance to the above-mentioned principles as stated in the Google Spain judgment, and that the Google2 judgment doesn’t contribute with any new guidance regarding the assessment of the two fundamental rights against one another. Though it deals with search engine’s processing of special categories of personal data.

Secondly, to determine whether there is a uniform interpretation when it comes to “the Right to be Forgotten” in these cases, the thesis considers a line of verdicts by some of the member states’ national data protection authorities and courts. Based on the analysis it is concludes that whether there is a harmonized approach is not simply to be set in place, due to the complicated assessment it is when weighing two fundamental rights against one another.

Moreover, it is concluded that, when it comes to the interpretation of the CJEU’s rule of presumption of the member states, there are some differences as some member states assume that the two fundamental rights must be weighed equally against one another, while others follow the view of the CJEU and assume that the protection of the data subject’s private life in general will prevail. Lastly, whether a harmonized approach it more of a statement than a reality is discussed.

Litteraturliste

Eventuelle anvendte korthenvisninger er sat i parentes og markeret med **fed**.

Artikler

- Blume, Peter. Persondataret årgang 2018. PR.2016.08.0030 (**Blume 2016**)
- Fenger, Niels. Forarbejdernes retskildemæssige værdi. U2014B.293 (**Fenger U2014B.293**)
- Madsen, Lars Henrik Gam. Retsdogmatisk forskning 2020.
- Borberg, Vibeke. Hovedhensynene bag EU-domstolens afgørelse i Google Spain-sagen, 2016. (**Borberg 2016**)
- Calster, Gert Van. Gonzalez Arreaza, Alejandro. Apers, Elsemiek. Not just one, many rights to be forgotten. Internet Policy Review, DOI:10.14763/2018.2.79. (**Calster 2018**)
- Calster, Gert Van. Miadzvetskaya, Yuliya. Google at the Kirchberg Dock. On Delisting Requests, and on the Territorial Reach of the EU's GDPR, European data protection law review, Internet, DOI: 10.21552/edpl/2020/1/20, p. 143-151 (**Calster 2020**)
- Globocnik, Jure. The Right to Be Forgotten is Taking Shape: CJEU Judgments in GC and others (C136/17) and Google v CNIL (C-507/17). GRUR International, 69(4), 2020, 380–388, Oxford. (**Globocnik 2020**)
- Kulk, Stefan. Zuiderveen Borgesius, Frederik. 'Google Spain v. González: Did the Court Forget about Freedom of Expression?' (2014) 3 EJRR 389 (**Kulk 2014**)
- Kuner, Christopher. The Court of Justice of the EU Judgment on Data Protection and Internet Search Engines, LSE Law, Society and Economy Working Papers 3/2015, London School of Economics and Political Science, Law Department. (**Kuner 2015**)
- Peguera, Miquel. In the aftermath of Google Spain, how the 'right to be forgotten' is being shaped in Spain by Courts and Data Protection Authority, International Journal of Law and Information Technology, 2015, 23, 325–347, Oxford. (**Peguera 2015**)

Bøger

- Blume, Peter: Den nye persondatarets aktører, 1. udgave, 1. oplag, Jurist – og Økonomforbundets Forlag, 2018 (**Peter Blume: Den nye persondatarets aktører (2018)**)

- Blumer, Peter: Den nye persondataret, 2. udgave, 1. oplag, Djøf Forlaget, 2018. (**Peter Blume: Den nye persondataret (2018)**)
- Elo Rytter, Jens: Individets grundlæggende rettigheder, 3. udgave, 1. oplag, Karnov Group Denmark A/S, 2019 (**Jens Elo Rytter: Individets grundlæggende rettigheder (2019)**)
- Ensing Sørensen, Karsten. Harting Danielsen, Jens: EU-retten, 7. rev. udgave, 1. oplag, Jurist og Økonomforbundets Forlag, 2019. (**Karsten Ensing Sørensen m.fl.: EU-retten (2019)**)
- Hansen, Lone L. Werlauf, Erik: Den juridiske metode – en introduktion, 2. udgave, 1. oplag, Jurist- og Økonomforbundets forlag, 2016 (**Erik Werlauf m.fl.: Den juridiske metode (2016)**)
- Johnsen, Lars: Semantisk søgning og søgemaskineoptimering – om Google-søgetjenester, schema.org og det semantiske web, 1. udgave, Samfundslitteratur, 2019. (**Lars Johnsen: Semantisk søgning og søgemaskineoptimering (2019)**)
- Kuner, Christopher. Bygrave, Lee A. Docksey, Christopher: The EU General Data Protection Regulation (GDPR) A commentary, 1. edition, 1. impression, Oxford University press, 2020.
- Munk Hansen, Carsten: Retsvidenskabsteori, 2. udgave, 1. oplag, Djøf Forlaget, 2018 (**Carsten Munk Hansen: Retsvidenskabsteori (2018)**)
- Nielsen, Kristian Korfits. Lotterup, Anders: Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer, 1. udgave, 1. oplag, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2020. (**Kristian Korfits Nielsen m.fl.: Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer (2020)**)
- Olesen, Karsten Naundrup. Lilja, Troels Michael: Domsanalyse, 2. udgave, samfundslitteratur, 2016. (**Karsten Naundrup Olesen m.fl.: Domsanalyse (2016)**)
- Trzaskowski, Jan. Sandfeld Jakobsen, Søren. Karstoft, Susanne. Kirk, Hanne. Langsted, Lars Bo. Riis, Thomas. Bagger Tranberg, Charlotte. Lybæk Guldmundsdóttir, Helena: Internetretten, 3. Udgave, 1. Opslag, Ex Tuto, 2017 (**Jan Trzaskowski m.fl.: Internetretten (2017)**)
- Udsen, Henrik: "It-ret", 4. udgave, 1. oplag, Ex Tuto Publishing A/S, 2018. (**Henrik Udsen: It-ret (2018)**)

Lovforarbejder

- **KOM (2012) 11 endeligt.** Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (generel forordning om databeskyttelse) (**Kommissionens forslag til GDPR**)
- Databeskyttelsesforordningen – og de retlige rammer for dansk lovgivning, Betænkning nr. 1565, Del 1, bind 1 og bind 2 (**Justitsministeriets betænkning**)
- Europa-Parlamentets lovgivningsmæssige beslutning af 12. marts 2014 om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (generel forordning om databeskyttelse) (COM(2012)0011 — C7-0025/2012 — 2012/0011(COD)) (**Parlamentets beslutning om forslag til GDPR**)
- Lovforslag nr. L 68. Forslag til Lov om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven). Fremsat den 25. oktober 2017.

Links

- Googles gennemsigtighedsrapport om fjernelse af webadresser Google Søgning for at beskytte personlige oplysninger:
https://transparencyreport.google.com/eu-privacy/overview?delisted_urls=start:1401235200000;end:1601423999999;country:&lu=delisted_urls , sidst tilgået den 02.12.20
- Googles, "sådan fungerer søgning":
<https://support.google.com/webmasters/answer/9128586?hl=da> , sidst tilgået den 02.12.20
- GDPR hub:
https://gdprhub.eu/index.php?title=Welcome_to_GDPRhub , sidst tilgået den 02.12.20
- GDPR Enforcement Tracker:
<https://www.enforcementtracker.com> , sidst tilgået den 02.12.20

- Google Submission to the public consultation on Guidelines 5/2019 on the criteria of the Right to be Forgotten in the search engines cases under the GDPR (part 1):
https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/webform/public_consultation_reply/google_response_to_right_to_be_forgotten_edpb_open_consultation_1.pdf , sidst tilgået den 02.12.20
- Googles formular til anmodning om fjernelse af personoplysninger:
https://www.google.com/webmasters/tools/legal-removal-request?complaint_type=rtbf&visit_id=637189509216385456-667666317&hl=da&rd=1 , sidst tilgået den 02.12.20
- Nyhedsartikel der omtaler Rb.Amsterdam - C/13/636885/HA RK 17-301 fra The Guardian:
<https://www.theguardian.com/technology/2019/jan/21/dutch-surgeon-wins-landmark-right-to-be-forgotten-case-google> , sidst tilgået den 02.12.20
- Nyhedsartikel der omtaler Rb.Amsterdam - C/13/636885/HA RK 17-301 fra UKhumanrightsblog: <https://ukhumanrightsblog.com/2019/01/27/doctors-right-to-be-forgotten/> , sidst tilgået den 02.12.20
- Nyhedsartikel der omtaler Rb.Amsterdam - C/13/636885/HA RK 17-301 fra The internationalt forum for responsible media (inform):
<https://inform.org/2019/01/31/data-protection-a-doctors-right-to-be-forgotten-rosalind-english/> , sidst tilgået den 02.12.20
- Datatilsynets hjemmeside: <https://www.datatilsynet.dk> , sidst tilgået 03.12.20

Love

- Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder, 2012/C 326/02 (**charteret**)
- Lissabontraktaten om ændring af traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, underskrevet i Lissabon den 13. december 2007. 2007/ C 306/01. (**Lissabontraktaten**)
- Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (**EMRK**)
- Traktat om Den Europæiske Union (**TEU**)
- Traktat om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (**TEUF**)

- Europa-Parlamentets og Rådets forordning af 2016-04-27 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (2016/679) (**GDPR/forordningen**)
- Europa-Parlamentet og rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger. (**direktivet**)
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/680 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af Rådets rammeafgørelse 2008/977/RIA (**retshåndhævelsesdirektivet**)
- Lov 1953-06-05 nr. 169 Danmarks Riges Grundlov (**Grundloven**)
- Lov 2018-05-23 nr. 502 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne (**Databeskyttelsesloven**)
- Lov 2000-05-31 nr. 429 om behandling af personoplysninger (**Persondataloven**)
- Lov 1978-006-08 nr. 293 og nr. 294 om private registre mv. og om offentlig myndigheders registre

Meddelelser og aftaler

- **KOM (2010) 609 endelig.** Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet, Det Økonomiske og Sociale udvalg og Regionsudvalget – En global metode til beskyttelse af personoplysninger i Den Europæiske Union.
- **KOM (2018) 43 endelig.** Meddelelse fra Kommissionen til Europa Parlamentet og Rådet – Stærkere beskyttelse, nye muligheder Kommissionens vejledning om den direkte anvendelse af den generelle forordning om databeskyttelse fra 25. Maj 2018.

- **KOM (2020) 265 endelig.** Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet – Databeskyttelse som hjørnesten i borgerens indflydelse og EU's tilgang til digital omstilling – to års anvendelse af den generelle forordning om databeskyttelse (**2 år med GDPR**)
- Aftale om Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab (2019/C 384 I/01) (**udtrædelsesaftale med Storbritannien**)

Retspraksis

Generaladvokatens forslag til afgørelser

- Forslag til afgørelse fra Generaladvokat N. Jääskinen i sag C-131/12 fremsat den 25. juni 2013. (**Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-131/12**)
- Forslag til afgørelse fra Generaladvokat M. Szpunar i sag C-136/17 fremsat den 10. januar 2019. (**Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-136/17**)

Afgjorte sager ved Den Europæiske Unions Domstol

- C-131/12: Google Spain SL og Google Inc. mod Agencia Española de Protección De Datos og Mariox Costeja González
- C-582/14: Patrick Breyer mod Bundesrepublik Deutschland
- C-101/01: Bodil Lindquist
- C-73/07: Tietosuojavaltuutettut mod Satakunnan Markkinopörssi Oy og Satamedia Oy.
- C-507/17: Google Inc. mod Commission nationale de l'informatique et de libertés (CNIL)
- C-136/17: GC, AF, BH, ED mod Commission nationale de l'informatique et de libertés (CNIL)

Verserende sager ved Den Europæiske Unions Domstol

- C-460/20: TU og RE mod Google LLC

Afgjorte sager ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol

- Von Hannover v. Germany, app. nr. 40660/08 og 60641/08 (II)
- M.L and W.W. v. Germany app. nr. 60798/10 og 65599/10

Praksis fra EU medlemsstaternes nationale domstole og tilsynsmyndigheder

Tyskland

- BVerfG - BvR 16/13 (Richt auf vergessung I)
- BVerfG - BvR 276/17 (Richt auf vergessung II)

England

- [2018] EWHC 799 (QB), NT1 & NT2 v Google LLC

Holland

- Rb. Amsterdam - C/13/663563/HA RK 19-97
- Rb. Amsterdam - C/13/636885/HA RK 17-301 (1.instans)
- Hof Amsterdam – 200.248.187/01 (2.instans)

Spanien

- TD-01943-2014

Vejledninger

- The Data Protection Board, Guidelines 5/2019 on the criteria of the Right to be Forgotten in the search engines cases under the GDPR (part 1), version 2.0, vedtaget 7. juli 2020 (**Guidelines on the criteria of the Right to be Forgotten in the search engines cases under the GDPR**)
- Retningslinjer for opfyldelse af EU-domstolens dom i sagen "Google Spain og Inc mod Agencia Española de protección de datos (AEPD) og Mario Costeja González" C-131/12, vedtaget den 26. november 2014, WP 225 (**Artikel 29-gruppens retningslinjer for opfyldelse af Domstolens dom i sagen C-131/12**)
- Datatilsynets vejledning om de registreredes rettigheder, juli 2018 (**Datatilsynets vejledning om de registreredes rettigheder**)